

NO. 16.

పంపిణీ చేసిన

నం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, చౌంబాం.

FOR SALE.
Calcium Carbide lb. tin Rs. 0 12
Do. 25x lb. tin .. 17 8
Do. do. .. 16 10
G. M. GANGATHARAN,
135, Govindappanai Street, Madras E.

The English Universities College, Madras.
P. O. 144 (Removed from Y. M. C. A. Buildings to Broadway.) (1624)
Coaches for Cambridge Senior Medical Preliminary, Madras Intermediate Parts I & II. Highly organised. For particulars apply to: D. Kulandai B. A. Principal.

యుద్ధ పాండులు భరించుచుబడును
1638
యుద్ధపాండులు 237 యంప కలమువారు మహాగ్రామ
కలమువారు, సం. 188, మ. నామరే మాచా సి. బి. గా. 1
కడకు రావడంబట్టి గ్రామమైన భరించు తీరేందును.

ఫర్మి టైల్ పేసాల ధర తగ్గించబడినది.
టైల్ బిల్లు రూ. 3.8.0. స్వాగ్ రూ. 7, వాటర్ మెట్
రూ. 7.3.0, వాటర్ మెట్ (వెట్టేల నెట్టేలింగ్) రూ.
30.8.0, పెట్రోల్ 210 రూ. 4 అల్ట్రావైట్ రూ. 2.1.20
1514) గెలబడం, వైద్యులకు తిరుగుబాటు, మద్రాసు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరివర్తనము - 1919.
400 రూపాయలు బహుమతియొకడైన పంపివెట్టబడును.
విజ్ఞానచంద్రికా క్రింది కథనానుబంధ ప్రాధాన్యము
హక్కులు ఆచరింప - లక్ష్మీకాంతిగారి,
వి. ఏ. ఎం. డి. సి. ఎం.,
(1909) మాంటూబోర్డ్, మద్రాసు.

కుమ్మరగిమ్మన కమలాల్లమగు మందు.
ఇది మిగుల హాస్యకరమగు మందు. కవి పద్యము
లోని అంశములను తెలిసి మనసు, అల్లుకాక వర్ణము
మై పరిమళింపజేసిన రంగులను రూపముచేయును ముఖ్యముగా
నీలగంజును బాగ్నితీసికొను (భారతను) మందియే.
తీరితల బిడ్డ 1.5 తపాల్ చార్జీలో సహా రూ. 4-8-0.
983] Dr W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

వంటి వైద్యము. 1564
డాక్టరు గిల్బర్ట్ బ్రదర్స్
12 కెన్సింగ్టన్, ఎస్టాబ్లిష్మెంట్, మద్రాసు.

ఈ కెన్సింగ్టన్ ప్రకారము చేరవైన పండ్లను పెరి
తేయవలసి యుండిన మెట్టితేయక తీరేయదును. బలహిం
మైన పండ్లకు బంగారు కట్టులచేత బలవరమును నందుకల పం
డ్లను బంగారుచేత మూయుట, కట్టు క్రొత్తకట్టులు, ఇంకను
నంటిపండ్లను మేర అన్ని వ్యాధులను నూతన వైద్యకాండ్రుప్రకా
రము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేసే మందుకు వచ్చి
యున్నాను. వంటిని తీయవచ్చును నొప్పిలేకనే తీయవచ్చును.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆంగ్లమున కావ్యములను పాండులు స్వా
భావికమైన కొన్ని విధముల అనువదించుటలను కే. కె. లు
గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆంగ్లమున
మొదట కలుగలేని కేరళసాహిత్యము వృద్ధకాండ్రును, ఆ
యంగ్లమున ఇచ్చియున్నది. ఈ పుస్తకము ఇతరులకు
వీయవచ్చును. పాండులకు ము. మే. భరించి సంవత్స
రము వంటిని ప్రకటించుచున్నది. (219)

వైద్యకాండ్రు ముకేశ్వర గోవిందజీ,
అరెండ్రివా మే. కలము, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

విక్రీయ ఆనువత్తి, కాకినాడ.

అంతరంగమును బహుమతిగా
హామి చేయవచ్చును. ఎన్ని సంవత్సర
ములందు ప్రదర్శనముచేత వాదించు
నను, తీసికొని (మాపు) పాండు
గలను. ఈ పాండు పుస్తకము, పుస్తకము, గుర్రము
బట్టెలకు వచ్చు కేంద్రములకు ముద్రుపడును. కను దీనిని
జేయవచ్చును. (1588)

1. ఆంగ్లేయ వైద్యకాండ్రు కలములకు
వచ్చుగా ప్రాయశాపించు. 400 ప్రత్యేకము గల పు
స్తకము రూ. 1-4-0. 2. ప్రేమాయుధ ఫీటు అను గ్రంథము
ఇంగ్లీషులో ప్రాయశాపించు. రూ. 1-0-0.
వి. గోపాలకృష్ణమూర్తి, యం. డి. నర్సన్.

వెండి కట్టు.

విలువ హెచ్చు నూచనము.

వెండియొక్క విలువ హెచ్చుటకు గల కారణములను
వెలుగు నీచామరాజు "నామరే మాచా" అను పత్రిక
వెండి పేజీలపై వ్రాసినది:-

లోకములో అందుకొరకొనెడివారు వెండివస్తువులను
మందు గలగలము హెచ్చుతగ్గులను గురించి బహు క్రొత్త
తో తయారుచేసిన వివరములను అమెరికా సంయుక్త
రాష్ట్రములనుండి మాకు అందినది. ఇందు నూచించిన దానిని
ఇట్టి వెండివస్తువులను హెచ్చును. 1918 సం. నీలోహ
మునకు గలగలము యంతరము పూర్వంక చరిత్రలో ముఖ్య
మైన గలగలము. 1891 సంవత్సరము తరువాత, 1918 సం. వ
లోనగల వెండి అంత తక్కువగా ఉన్నదియు యుండలేదు.
ఉన్నది తక్కువగా ఉన్నది గాని హెచ్చునందు వెండి
యొక్క భరించు విలువగా పెరిగింది.

వస్తువులను వెండి 87 కొట్ల 50 లక్షల టోన్సులవెం
డి యంతరముగలగలము. ఇంత అధికమైనవారు యంతరము
కన్నా తక్కువగా ఉన్నది. ఇది వెండికొట్ల 50 లక్షల అధికము.
కేరళ సంవత్సరములలో కేరళ యొందు వెండివస్తువులను
దీనిలోకి తగ్గిపోయినది. మందు సంవత్సరము (1919) ఉన్న
దికానన్న అంత వెండివస్తువు 14 కొట్ల 50 లక్షల టోన్సు
లో, ఈ 15 కొట్ల ఉండునని మదింపుచేయబడినది. అనగా,
ఇదిగారి ఉండినదానికంటే క్రొత్తవెండి 20 కొట్ల టోన్సులు
తక్కువగా తేలుచున్నది. ఉన్నది 1, గిరాకిని
తగ్గిపోయినది గలగలము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర
ముల భూభాగాలను వెండి వాలరు వాడెము
లను, మెక్సికోలో 4 కొట్ల పేసాలను (వెండి వాడె
ములు) కలిపింది భూభాగాలను విస్తరించుచున్నది. 85 కొట్ల
వాలరును కలిపింది వెండివస్తువులను 1919 సం. ఏప్రిల్ 22-వ
తేదీని పట్టుకొని గాని (మేమునుకలన కాననము చేయబడినది.
అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల భూభాగాలలో 27,06,90,000
టోన్సులయొక్క మూల 49 కొట్ల 50 లక్షల వెండి వాడెము
లన్నది. ఈ వెండివస్తువు వాలరుచొప్పున విక్రయించెదమని
మొదటకెప్పించి. తరువాత నీటిరుది 1 వాలరు 1 1/8 సెంటు
లకు హెచ్చించబడినది. అక్టోబరు 1-వ తారీఖునాటికి 19 కొట్ల
40 లక్షల వెండివస్తువుల వాలరు కలిగియున్నదికట్టు చెప్పి
నాడు. ఈవరకున కట్టుచేయుట కంగీకరించిన వెండివస్తువులను
1919 ఫిబ్రవరి వాటికి కట్టు కాబడవలసియున్నది.

ఉన్నది వెల

1915 సంవత్సరమునుండియు వెండియొక్క వెల హెచ్చు
చుండెను కొత్త వెండియొక్క యొక్క ప్రకటనగా క్లిష్ట
వారణించినది. 1915 సంవత్సరములో వెండి టోన్సు మూడు
49.7 సెంటుల చొప్పున (సెంటు అర్థము) వెలగలిగియున్నది
కచ్చెను. ఆ సంవత్సరము లోకమునందుకు 20,99,81,527
టోన్సుల వెండి ఉన్నదియున్నది. ఇందు 7,49,46,000 టోన్సులు
అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఉన్నది. 1916 సంవత్సరము
లో టోన్సులకు 16 సెంటుల మొదలుకొని మొత్తమున దా సం
వత్సరమున 65.5 సెంటులకు వెల పెరిగినది. ఉన్నది 15,66,
25,821 అవున్నదికట్టు కేరళమునది. అమెరికా సం
యుక్త రాష్ట్రములలో 7,44,14,802 టోన్సులు మాత్రమే
ఉన్నది. 1917 సంవత్సరములో మూడే టోన్సులకు
16 టోన్సుల మొదలు 81.7 సెంటులకు హెచ్చినది. ఇక
నన్నదివలన వలన 15,91,44,500 కొట్ల టోన్సులు. ఇందు
72,241,500 టోన్సులు అమెరికాయందు ఉన్నదియున్నది. సె
ప్టెంబరు 1917 సంవత్సరములో, న్యూయార్క్ నగరమున టో
న్సులకు వాలరు ఎ. మి. సెంటులను, సాక్షాత్తున్నప్పుడు
నగరమున వాలరు పదునైగన్న సెంటుల చొప్పున విశే
షమైన వెలగలిగియున్నది. అంతట, అమెరికా సంయుక్త
రాష్ట్రముల భూభాగాల అంతరము వాలరును కలిపింపదలచి
వారియు, కేరళములయొక్క లోకవై టోన్సులకు 85
సెంటుల వెలదలచివారియు, కేరళములతోనే వెండియొక్క
భరించు టోన్సు 85 సెంటుల దిగివారిను. అమెరికా దేశములోని
వెండి గలగలము యంతరములకు ఆక్షేపణమై, నీవల ఒక
దానికు నిర్ణయించి అందువలన 1918 సంవత్సర పూర్వం
భమున దొరికినదానికంటే నీటిరుది వాలరునకు నిర్ణయమై,
అతితరచు వేసదీకలములో 1 వాలరు 1 1/8 సెంటులకు హె
చ్చినది 1918 సంవత్సరమున, దామామము భరించ 97 సెంటు
గా ఏర్పడినది. ఇట్లుండే గాకమునందలి వెండియొక్క
యొక్క ప్రతి 14 1/2-15 కొట్ల టోన్సులకుకట్టు కలిపియున్నది.
పారిశ్రామిక సంబంధమున కలగలము ముందుగించువారు, ఇది
నలకు వారువయ్యగించు మొత్తములో నూటికి 75 వంతులు
మాత్రమే యంతరముగలగలమును నది ప్రభుత్వమువారు నిర్ణ
యించిరి. వర్మనీవారి కే లోహము లభించునందునమును, వెండి
యొగుతులను వివరమున వివరమున యొక్కములు చేసిరి.

ఆంగ్లము లోని అందుకొరకొనెడివారు వెండివస్తువులను
మందు గలగలము హెచ్చుతగ్గులను గురించి బహు క్రొత్త
తో తయారుచేసిన వివరములను అమెరికా సంయుక్త
రాష్ట్రములనుండి మాకు అందినది. ఇందు నూచించిన దానిని
ఇట్టి వెండివస్తువులను హెచ్చును. 1918 సం. నీలోహ
మునకు గలగలము యంతరము పూర్వంక చరిత్రలో ముఖ్య
మైన గలగలము. 1891 సంవత్సరము తరువాత, 1918 సం. వ
లోనగల వెండి అంత తక్కువగా ఉన్నదియు యుండలేదు.
ఉన్నది తక్కువగా ఉన్నది గాని హెచ్చునందు వెండి
యొక్క భరించు విలువగా పెరిగింది.

హెచ్చుదలకు గారణములు.

1915, 1917 సంవత్సరములందు యంతరము వలనముంది.
కేరళములలో బంగారు వాడెముల వాడుకను దప్పించినందున
వెండి వాడెముల పోషించునొకటే వెండి అధికముగా
టంకలములకు గావలసియుండెను. 1915 సంవత్సరము మొదలు
ప్రపంచమునందు దుర్బలమును వెండి లోహముకంటే పోషించు
యొ వాడెములను అధికము వాడుకను. కొంతకాలము ముట్టు
వలనమును బుద్ధిచుండు తెలుగువారు. ఇదిగలను, నీ వాడెములు
ప్రపంచము గావలసిన దానిలో సమద్రములో వోకట్టు. 1917
సంవత్సరపు వేసదీకలమును మిక్కిలి చిక్కు పొడిగినది. అమెరి
కా మున్నగు దేశములు హిందూదేశము చీనానుండి పుచ్చు
కొనిన వస్తువులకు హెచ్చు విచ్చు విచ్చుమై చాల వెండి కావ
లసి వచ్చెను. 1918 సంవత్సరమున అమెరికానుండి విశేషము
గా ఎగురుచున్న వెండిలో నూటికి 80 వంతులు హిందూదేశ
మునకును, చీనాను ఇచ్చునలసిన హెచ్చు కావలే. 1918 సం
వత్సరమున, తొమ్మిది సెంటులకు దిగుతున్న వస్తువుల వెల
క్రింద (పాక్షికములకు 28,86,79,129 వాలరు కాకే తేరినది.
యంతరమున మార్పులు అమెరికాను హిందూదేశముతో
వ్యాపారమునకుగాను ఇచ్చుచుండెను మొత్తము ఇందు నూటికి
60 వంతుల చొప్పున నుండెను. ఆ లోహములలో అందను వ్యా
రాయా లోకే చెల్లు గట్టుచుండెను. అనగా హిందూదేశమును
ఇంగ్లాండునకును, అమెరికాను హిందూదేశమునకును వాడెము
దలచుటకు హిందూదేశముల కిచ్చునలసిన ఇంగ్లీషువారికిచ్చి
హిందూదేశము ఇంగ్లీషువారి కిచ్చునలసిన వాటిలో మును
కొనుచు వచ్చెను.

ఈ సందర్భమున మూడు కోరికలు కోరుచున్నాను.

- (1) బంగారపు వాడెములను వాడుకలోనికి తెచ్చినను లేక
పోయినను, వాడెములలో అతను తీర్పులకు వెండి వాడెములను
నుద్రించుట (2) లోహమునుండి హిందూదేశమునకు వాడెము
సంబంధమున 1912 సం. లో 15,75,00,000 వాలరు రావల
సియుండెను. విరోధాతో రాకపోకలు సరిగా వాడుకలోనికి
వచ్చిన తరువాత నీ ద్రవ్య మింకను వృద్ధి కావచ్చును. మై
మొత్తము 1918 సం. లో 15,95,00,000 వాలరు హెచ్చి
నది. (3) విరోధాదేశమును అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము
లను మూలభవము లేకుండ 1916-17-18 సం. లలో ముద్రించ
బడిన కొట్లకొలది కలగలము కాగితపు సాములకు వేసవలసిన
పూచీగా నుండుటలు వెండిని కొనకవచ్చును.

ధరలవిధ్వంసము పోలేదు.

జర్మనులతో యంతరము చాలించినప్పటి నుండియు, అ
మెరికాలో గృహసంబంధ మగు వస్తువులకు, కర్రలకును, వెండిని
వాడుకకు అధికముగా చేయబడిన నిర్బంధములు తొల
గింపబడినవి. కాని, వెండి యొగుతుల వివరమున చేయబడిన
నిర్బంధము లేమును దీనినే చేయవలెను. ఉత్పత్తి, కర్ర, కర్ర
మును మున్నగు వాని ధరల నిర్బంధము దీనివేసిన తరువాతవైన
వెండి ధర నిర్బంధము నూడే దీనివేయు ప్రయత్న మేమును
జరుగలేదు.

వెండిని తీయు వర్తకులు.

వెండివై కేసిన నిర్బంధములను దీనినే చేయవలెనున్నాను.
ఇందులకు, ఆస్ట్రేలియా, కేసదానికును లాభము కలగ గలదు.
ఈ నిర్బంధములను దీనినే చేయవలెను, కట్టుగిరాకిలకు గల
సామాన్యపు నిర్ణయముల ననుసరించి, వెండియొక్క ధర మారు
న. ప్రస్తుతము వెండికి చాల గిరాకిగలదు. చాల హెచ్చుధర
లకును మున్నది. ఈ గిరాకి చాల యంతరముల నుండగలదు.
కట్టు గిరాకిల నిర్ణయముల ననుసరించి వెండిధర హెచ్చిన
చో, బహుళక టోన్సు వాలరు మున్నదిమై మొత్తములకు
పోవచ్చును. ఈధరదగ్గర వెండివాడెములకు కరగించుట వచ్చుక.
మతియు నంతట ప్రభుత్వములు క్రొత్తవాడెములను లాభము
తో ముద్రించుటకు వలసివచ్చెను.

ఇకముందు కొన్ని యంతరములకు వెండియొక్క యొక్క
ప్రతి వృద్ధియు క్రొత్తవాడెములను వెండివలెను బహుమతిగా
మైన సమస్యగా నుండును.

కార్యరేషను సభ

నిన్నటి సమావేశము

కార్యరేషను సభివారి ప్రత్యేక సమావేశ మొకటి నిన్న సాయంత్రము రిక్సలను బయట నుండి జరిగినది. హెచ్. హెచ్. బిల్లుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. రావు చవాడకు రాజగోపాలాచార్యులు, మారిజు, ఏ. సి. పార్థ పార్థివార్యులు, వి. సి. శేషచార్యులు, కల్లాగురుస్వామి శ్రేష్ఠి, వివాదవాదకు త్యాగరాజుశ్రేష్ఠి, కురుక్షేత్రము సాహెబుగారు మున్నగు సభ్యు లనేకులు సభ నలంకరించిరి.

ప్రాంబంధ్య క్రొత్తయ్యగారు

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమైన తుదిసంకల్పము జరలలు హాస్పిటలులోను, కర్మముండి కెనిటెషియరీ కంటెనె, బాడీ గార్డులలోను గలర్న మెంటు హాస్పిటల్లలో న్యాయ మంటు లోను కలవునట్లు క్రొత్తప్రాంబంధ్య మార్గము నిర్మించు విషయమున ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపదితన నూచనము సభ వారు చర్చించిరి.

అధ్యక్షులు ఈవిషయమున చర్చను ప్రారంభించుచు, ఈ క్రొత్తయ్యగారు విషయమున ఇంటిమనుజు చాలచక్క జరిగియున్నదియు, సభివారు పూర్వము నూచించినవిషయములను ప్రభుత్వమువారికిరించియు యాస్పరమయిచెప్పిరి కార్యరేషనువారు క్రొత్తయ్యగారు నిర్మించుటకు మొలకు రెండువేలరూపాయలు క్యురుగుననని నూచించిరి. ప్రభుత్వము వారు వెయ్యిరూపాయలు మాత్రమే క్యురుగునననిరి. ఈ విషయమున జూలై 15-న, తేదీన కరిష్కరించి యుత్తరము ప్రతిపదితనము. ప్రాంబంధ్యమే నూచనము 1000 రూపాయలు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి యుండిరి. ప్రభుత్వము వారి చేతు ప్రతిపదితన అంగీకరించబడిన తరువాతము కంపెనీ వారు మార్గమును నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆర్థికసత్తు రని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

చిత్తుప్రకటనమునందలి సమాఖ్యల విషయమున చాలసేపు సభలో చర్చజరిగినది.

పి. ఎం. కిల్లూన మొదలియ్యగారు, చిత్తుప్రకటనము నందలి 21-వ క్లాజులో "అధికారులు, కంపెనీలు మార్గములను నిర్మించుటకు హక్కులు" అను వాక్యము తరువాత "కల్లా దారులు" అను వాక్యమున, కిల్లూనలో సయితము ఆయాసే చేపట్టబడునని నూచించిరి. పార్థ పార్థి వారును మహామతి ఉన్నాసాహెబు గారు సభన లంకరించిన తరువాత సభవారు వారి నామోదించిరి.

కిల్లూన మొదలియ్యగారు మార్గపుటదై విషయమున ప్రశ్నించినప్పుడు, అధ్యక్షులు, ప్రాంబంధ్య మార్గముల మొలకు రూ 200 లు అదైపువృత్తి నొకరున్నా వని జవాబిచ్చిరి.

ప్రాంబంధ్య మార్గములు

కార్యరేషను వారు ప్రభుత్వమువారి నూచన నంగీ కరించుటనైన కర్మధర్మము వా యనియు, ఈ విషయమున కామర్సు ప్రెస్సనందుముల వారలొనించి, 2 వేల రూపాయలకు తక్కువ - గలది అదైపువృత్తిని నొకరున్నానని నూచించియున్నా వనియు మారిజుగారు చెప్పిరి. కురుక్షేత్ర మారుసాగారు ప్రభుత్వమువారు నూచించిన అదై చాలతక్కువగా నన్నదనినా, రెండు వేల రూపాయలకు తక్కువగాని అదైగు ప్రయత్నించుననెడినది.

అధ్యక్షులు నూచనముల లాభములకా శేషము దీనిని గల్గొ మెంటువారు అంగీకరించ నాలసిచెప్పిరి.

పార్థ పార్థి వారును గా, నూచనముల ప్రభుత్వము వారు అంగీకరించ నాయన కార్యరేషనువారి అభిప్రాయమును కోరుట ఎంతవలె?

అధ్యక్షులు, ప్రాంబంధ్య కార్యరేషనువారి అభిప్రాయములకు ప్రతిపదితనము, కార్యరేషను వారి విషయమున అభిప్రాయ మిచ్చిన బాగుననెడినది సభకు సమావేశమవలెననినా చెప్పిరి.

శేషచార్యులు గారు, లోడ్ల మార్మములకు భవము చాల క్యురుగునన్నదనియు, రూ 2000 లు ప్రాంబంధ్య మార్గములకు అదైపువృత్తిని నొకరున్నా ననియు చెప్పిరి.

రాజగోపాలాచార్యులు గారు, ఈ విషయమును గురించి ట్రాంబంధ్య కంపెనీ ప్రతిపదితో సుప్రసిద్ధి రెండు వేల రూపాయలు నిర్మించితిమనియు, గల్గొ మెంటు వారు దానిని వెయ్యిరూపాయల కందుకు మార్పిలో తెలియజేస్తు ననియు చెప్పిరి.

ట్రాంబంధ్య కంపెనీవారు మార్గముల నిర్మించుకొనినందు లకు మొలకు రూ 2,000 లు నియమమునని సభవారు పిమ్మట తీర్మానించిరి.

ట్రాంబంధ్య విభజన

ట్రాంబంధ్యలో రెండు తరగతులు నిర్మించ జలయునని రాజగోపాలాచార్యులు గారు తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ నూచనకు ట్రాంబంధ్యవారు అంగీకరించి మొదటి తరగతి రెండవ తరగతి అను ట్రాంబంధ్యలో రెండు భాగములుగ విభజించుట కంగీ కరించివారనియు, ఇట్టిదర్భకులే ఇతరవోట్లకులనీయు ఆచార్యులుగారు చెప్పిరి.

శేషచార్యులు గారు తీర్మానము నంగీకరించిరి. సభ్యులు దీని నంగీకరించిరి.

టోలుగేట్లు మార్పులు.

సభాకార్యక్రమము కోరిన టోలుగేట్లలో గలర్న మెంటు వారు వానియందు మార్పులు చేయుటకు విచారణ చేయవలయునని కిల్లూన మొదలియ్యగారు నూచించిరి. కురుక్షేత్ర మారు సాగారు తీర్మానమున బలకరించి సభ్యులు తీర్మానమున నామోదించిరి.

ట్రాంబంధ్య మార్గములను నింకను మెంపొందించ జేయుటకు గాను మారిజుగారు నూచన వోచానిని నూచించబోవ అధ్యక్షు లంగీకరించలేదు.

చిత్తు ప్రకటనమున జేయబడిన కరణలలో నానిని ప్రభుత్వమువారికి బంపుటకు గురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారి నూచన మిద సభవారు రంగీకరించిరి.

గ్యాస్ ఇంజనులు.

కాంటెను గ్యాస్ ఇంజనులను కొనవిషయమున మొక యుపపాదనమున అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

కిల్లూన మొదలియ్యగారు సభ ప్రత్యేక విషయమున మాత్రము చర్చించుటకు సమావేశ మయివలెననియు ఈ విషయమున సభలో నిర్ణయము ఉపపాదించ వచ్చువాయని ప్రశ్నించిరి. విషయము చాలముఖ్యమైనది కావున దాని నిర్ణయము చర్చించవచ్చునని అధ్యక్షులనిరి.

గురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు ఈ విషయమున 24-వ తేదీ సభవరకు నిర్ణయించుకొనిరి.

మారిజుగారి విషయమున ప్రస్తుతమే చర్చించవలయునని చెప్పి, ఇంగ్లండులో యంత్రముల భరణ హెచ్చుచున్నందున మాకీ 5 కంటున యంత్రముల భరణ హెచ్చించబడిన దినకొని తీరవలయుననిరి.

రాజగోపాలాచార్యులుగారు దీనికంగీకరించుచు యంత్రముల కల్పటాపు కొంతకాలమువర కాపియుంచవలయుననిరి.

అధ్యక్షులు ఈవిషయము చాలముఖ్యమైనదనియు కార్యరేషనువారు విషయమున అభిప్రాయ మియవలయుననియు ఆచార్యులవారి నూచనములట్టినూడ ఈ విషయము కొంతకాలమువరకు ఆపియుంచవలసిక ట్టున్నదనిరి.

ఉన్నాసాహెబుగారు మారిజుగారు నూచన నంగీకరించిరి.

పార్థ పార్థి వారును గాను ఆచార్యులుగారు నూచన నామోదించిరి.

ఆచార్యులుగారు నూచన వోటుకు పెట్టుబడినది. నలుగురు నూచన నంగీకరించిరి. ఆరుగురు నిరాకరించిరి. తొనార మారిజుగారి నూచన వోటుకు పెట్టుబడినది. ఆరుగురు నూచన నంగీకరించిరి. నలుగురు నిరాకరించిరి.

సభ తరువాత ముగిసినది.

పోర్టు సెంటు జూరిగ జేటు

17-వ తేదీ మంగళవారము.

జడ్జి కౌన్సిల్

గుంటూరు జిల్లా జడ్జి సి. కే. శ్రీనివాసరావుగారికి ఒక నెలకనములు నెలపునెచ్చిరి.

హెచ్. ఏ. వాట్సున వి. సి. ఎస్ గారు కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగా నియోజింపబడిరి.

బళ్ళోజిల్లా జడ్జి వి. పాండరంగరావు వి. సి. ఎస్ గారికి మూడువారములు నెలపు నెచ్చిరి.

వ్యాజ్యకౌన్సిల్

ఆనందము శేషయ్య, కుమారస్వామి కాశ్రీగార్లు, పెద్దెంబరు నెలకులకులకు మోక్షార్థ జడ్జిలుగా నుడుటకు నియమింపబడిరి

స్థానిక వార్తలు

అల్యూమినుం ఫ్యాక్టరీ:— అల్యూమినుం ఫ్యాక్టరీలోని కూలివాంధ్రు వారము దినములకండి సమ్మోక్షిత్తి పనిలో చేరక న్నారు. కూలివాంధ్రు కరుణాశీల నిలబడిన, వారికోరి కలను మన్నించెదమని ఫ్యాక్టరీ అధికారులు ప్రకటించివారు.

గొప్ప సభ:— బాలాకాశీసాధనయిగారిని కారాగృహమునండి విడుదలచేయ ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు శేపు శినివారము సాయంకాలము గొట్టే కందిరమున మొక గొప్ప సభ జరుగును. దివాన బహదరు ఎల్. ఏ. గోవిందరావు సభాధ్యక్షులుగా సభాధిపత్యము వహించురు. సగరవాసులెల్లకు సభకు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థింతులు.

బ్రాహ్మణేశ్వర సంఘ రాజా బారులు:— బ్రాహ్మణేశ్వర సంఘము తరపున చాక్లరు నాయగారికి ఇంగ్లండు నందు సహాయము చేయుటకుగాన శేపు 21-వ తేదీని రావుసాదరు కూర్మా నెంటురెడ్డి నానియు మోక్షార్థ నాయవారు ఏ. రామస్వామి మొదలియ్యగార్లు బొంబయి శేషముండి ప్రయాణమై వెళ్ళుచున్నాను.

కూలివాంధ్రులమొగ్గు:— అడిమి కంపెనీలో పని చేయుచున్న 175 మంది కూలివాంధ్రుల సమ్మోక్షిత్తి. కూలి వాంధ్రులందు చున్న కలలో చేరియుండల వారికోరికల ప్రకారము తీరిములకట్టు పని అధికారులు ప్రకటించిరి. అటులకూలి వాంధ్రుల సోమరాయిగారు మలలోదొక పోయినవారిని ఉద్ధరించుటకండి తీసికేసిన ముయు అధికారులు ఉత్తరములకు చారిచేసిరి. కూలివాంధ్రు ఉత్తరములకారము పనిలో చేరననిన, వారి యుద్ధ్యోగములకండి తీసికేసినది తెలియుచున్నది.

కలకత్తా ప్రతినిధియొకడు యిట్లు కంటినిచ్చుచున్నాడు:— ఉమరావ, బీ.పూన, గోటూన, కుమారాంకముల తెగడిన రైలుమార్గముల పన్నుగతని బడినది.

కన్న మెంటువారి క్రొత్తయ్యగారు:— ఋణశ్రమలను సమైక్యము రావడం "కెప్టియేషను ఫుం" నెలకొల్పట కలన చాల ఋణము తీరుచునని చెప్పిచెప్ప బ్యాంకుల లోక కుండి కలంచుచున్నాడు.

జి. వి. పి. రైల్వేలైకులొనున్న బోర్ గాల్డ్ ప్రాంతమునకున్న తామునాడే ప్రాంతమున కెదలిన సోమవారం 8-30 గంటలకు భూకంపము కలిగినది. చాచ్యులు కలిగినది. కాని అనాడే పునాదు 11-20 గంటలకు ఆచాలకొంత వరకు బాగుచేయించెడిది. ఇప్పుడు ముగియి కట్టుదిట్టములు నూడ విస్తరించబడినవి లొ.బాయి ప్రతినిధియొకడు కంటినిచ్చుచున్నాడు.

మోదరాబాదు పరిచాలకము

సికందరాబాదు, జూలై 17:— మోదరాబాదు నైజాముగారు కార్యరేషనుకు సభకు నెలకొల్పినరు. సర్ ఆలీ ఇమాముగారి సభాధ్యక్షులుగ నియమింపబడుదురు. సంస్థానమునకు ఉద్ధ్యోగములకండి కార్యరేషనుకు సభ్యులు నియమింపబడుదురు. వీరిని అల్యూమినుం ఫ్యాక్టరీ నెవరు. అంతియగాని రందికలిగినా న్నా తెలియకేసియు ఆలీ ఇమాముగారి ప్రధానమంత్రిగ నియమించుట లేదని అధికార నూత కలక తెలియుచున్నది

కిమలీగారి నేరము.

కా.ధి.పరి సాక్ష్యము.

బొంబాయి, జూలై 17:— బొంబాయి నైజామాను సభమువారి ఎకట కిమలీగారు కేసు విచారించుటలో గాంధీ గారు గడచిన పోయవారము రోజున ప్రెజెంటేషన్ చేసిరి. గారికర్థ పరిశ్రమచేయబడిన కాంధీగారు కిమలీగారిని ఎకటయిన ఆంధ్రప్రదేశ్ అందుకవారి నేను బాగామిగులనని చెప్పిరి. రాలెలు ఆంధ్ర కార్యక్రమములో ఎయ్యన సంబంధము కలదానిని తీసి ప్రశ్నించబడిరి. అంతిలో మే జిన్సీటుగారు చాక్లరు కిమలీగారు చట్టములకు సభకు గాంధీ వారేనా అని గాంధీగారిని ప్రశ్నించ అడిమి చెప్పలేనని వారు నడిచిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం వార్షిక సం 18-వ తేది

బుధవారము.

సంస్కరణముల చట్టము.

I

ఇంతకాలమునకు సంస్కరణముల చట్టము వెలువడినది. దానిని వేరొకచో ప్రచురించెడి చట్టము నున్నదన్నటులు భావించుకొనుటకు వీలుగలదు. ప్రధానభావము మాత్రము చెలిపితిమి. పాఠకులలో ప్రవేశపెట్టబడిన బిల్లు నకు, ప్రస్తుతము ప్రచురింపబడిన చట్టము అనుమానము లేకుండా ప్రభుత్వమువారు దేశమునకు వచ్చారు. ఇదిగల మార్పులన్నిటిని, తంత్రముల మన దెప్పించుట కష్టపాధ్యమగుటచే, ప్రభుత్వము వాటిని సందియము లేకుండుటకు కారణమయ్యెను. స్వల్పములగు మార్పులే వైననుండిన నుండునమో గాని, ముఖ్యములన్నియు నిందుగలవగుటకు సందియము లేదు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయములు వెలువడినపుడే, సంస్కరణముల స్వరూపము వెల్లడియైనది. మాంటుఫర్డ్ విధానపు బాహ్యకారమునంతను, ఇండియా ప్రభుత్వమునా రెంటులనే యుంచెడి. దేశము మాత్రము తొలగించబడెను. సర్ శంకరరావునాయుడుగారి మార్పునకు సహించజాలక, భిన్నాభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, మాంటు ఫర్డ్ విధానము వైతన్య రహితముగనుటకు తేసిన సూచనలను, శంకరరావునాయుడుగారు మిగుల సహేతుకముగ విమర్శించి, ప్రజాభిప్రాయము నతిసమర్థతతో వెల్లడించెడి. ఆవిధమున సంస్కరణముల చట్టమునందు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సూచనలు పొందుపరచబడు నమో యను భీతి, దేశమునందెల్లడల వ్యాపించియుండెను. ఇండియా ప్రభుత్వసూచనలు, అభివృద్ధి కనుకూలముగ లేవని, అన్ని వైపులనుండియు, ప్రజాసంఘములు తంత్రీవార్తల నుంపెను. ఇంతలో, మాంటుగూ గారు తమ బిల్లును ప్రసంగము గావించిరి. ఆ ప్రసంగమునందు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సూచనలు కొన్ని బొందుపరచబడు ననియు, మరి కొన్నిటిని విరాజిల్లవలయునని, తాము బాటు కుమిటిగాని కోరెదమనియు, మాంటుగూ గారు నెలకొల్పిరి.

“ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనములోని సవరణలు గొన్ని సంస్కరణపు బిల్లులో జేర్చబడు నని మాంటుగూ గారు చెలిపిరి. ఆ సవరణలు చేర్చబడుచో, సంస్కరణముల ప్రయోజనము చాలవరకు కలుగు నట్లయ్యును” మని వాల్చరతేది కత్రికలో మేము ప్రకటించితిమి. ఏ మాన్యుట, మాంటు ఫర్డ్ విధానమునకు ప్రభుత్వముగలిగియున్నది యాహించితిమో, ఆ మాన్యుటే బిల్లునందును పొందుపరచబడినది. ప్రజల మొఱుగుగాని, శంకరరావునాయుడుగారి అభిప్రాయమునకు గాని, ప్రయోజనము గలిగించుకూడదు, మిగుల శోచనీయము, మాంటుఫర్డ్ విధానమునందు, ఇప్పటిములకు మాత్రమే ప్రవేశించినందుకు కొంతవడి ప్రోత్సాహము ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రోత్సహించబడెను. రాష్ట్రముల ను సయితము, మాంటుఫర్డ్ సంస్కరణములు సుకుచితముగబడుచో, ఇక స్వల్పవిధానప్రదానమే భాగము. వరుగు గలదో తెలియకున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వపు సూచనలందు మంత్రీసభము తాముమాత్రము గావించబడినదని, చదువరులకు

తెలిసియున్నది. మాంటుఫర్డ్ నివేదికయందు, మంత్రీగాని, మంత్రులుగాని, శాసనసభాకాలము వర్తంతము తమ యద్యోగమును నిర్వహించెదరని తెలుపబడినది. సంస్కరణపు బిల్లు మూడవ శక్తునందు మంత్రులు గవర్నరుగారి యిష్టమున్నంత కాలము మాత్రమే, యద్యోగమును నిర్వహించెదరని గలదు. కావున, గవర్నరుగారు మంత్రులను తమ యిచ్చవచ్చినపుడు యద్యోగమునుండి తొలగించవచ్చును. మంత్రులను, శాసన సభకు కాధ్యుల గావించి, శాసన సభ వారికి వారిని తొలగించుట కధికార మొసగుచో నది న్యాయముగ నుండును. అటులగాక గవర్నరుగారి దయా ధర్మమువై మంత్రుల జీవిత మాధార పడియుండవలసి వచ్చుచో వా రెల్లప్పుడును గవర్నరుగారి యనుగ్రహము సంపాదించుటకు ప్రయత్నించుచునే గాని, ప్రజేచ్ఛు కొనసాగించుటకు ప్రయత్నింపబూనరు. బిల్లు ననుసరించి, మంత్రులకి రెండువిధముల బాధగలుగవచ్చును. అధికారవర్గము వారి యిష్టము ననుసరించి నడుచుట లేదని యెవను, గవర్నరుగారు మంత్రులకి తీసివేయవచ్చును. అటులగాక, మంత్రుల గవర్నరుగారి కోర్కెను కొనసాగించినపుడు, ప్రజల కిది రుచింపక అశాంతి పెరుగునని, అట్టి తరుణమునందున మంత్రుల గవర్నరుగారిచే తొలగించబడవచ్చును. అందుచే ముందు బోయిన నయ్యు, వెనుకకుబోయిన గోయి అరుచుదమున, మంత్రులదని హాస్యాస్పద మగును. ఇట్టి పరిస్థితులలో, మంత్రులదని ఆత్మకారము గలవా రెవరును ఆశించబూనరు.

ఇండియా ప్రభుత్వపు సూచనలలో నిట్టి సంగతులే గలను. మాంటుఫర్డ్ నివేదికయందు మంత్రుల వేతనముగూర్చి తా మెట్టి సూచన జేయమని, గ్రంథకర్తలు చెలిపిరి. మంత్రులకును, కార్యనిర్వాహక సభ్యులకును సమాన వేతన ముండవలయునని, ప్రజాసంఘములు తెలిపియుండెను. మితవాదు లీ విషయము ఎక్కువ పట్టుదల గనుక ఆదిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, గవర్నరుగారి మంత్రులతో యోచించి వేతనమును నిర్ణయించవలెనని చెలిపియుండిరి. బిల్లు 8-వ శక్తునలో, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి యంగీకారమునకు లోబడి, గవర్నరుగారి మంత్రులవేతనమును నిర్ణయించవలెనని, ప్రతిపాదించబడినది. మంత్రుల, అధికారమునందుగాని, వేతనముగూగాని, కార్య నిర్వాహక సభ్యులతో బాటు సమానస్థాన మాత్రమింపవలయును. వారి ప్రాముఖ్యమును తగ్గించి తీరును. శాసనసభకు ప్రజామిత్రశాఖలకైనను యధేచ్ఛగ శాసనముల గావించుటకు మాంటు ఫర్డ్ విధానమునందధికార మియబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనలందు ఏ చట్టమయినను, రాష్ట్రపు శాంతికి గాని, రక్షణమునకు గాని అవసరమని గవర్నరుగారికి శోచినచో, గవర్నరుగారు సర్టిఫై చేసి, దానిని గ్రాండు కమిటీకి బంపవచ్చునని గలదు. ఇట్టి విరుద్ధసూచన, బిల్లునందు 8-వ శక్తున 5 వ సబ్ శక్తులలో బొందుపరచబడుట మిగుల శోచనీయము. దీని మూలమున అధికార యత్ర శాఖలకే గాక, స్వామిత్రశాఖలకైనను శాసనసభాధికారులు హక్కు మగును. ఇక ప్రజా బాధ్యత కవచం మే ముండును? సర్ శంకరరావునాయుడుగారి విషయమై తమ భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనమునందు దిట్టుల వ్రాసిరి:

“వాగ్దేవి సభ్యులొకరికి ప్రచురణ హక్కు సూచించిరి. ప్రజామిత్ర శాఖలను నకు ముగియునో నే మాచన యయినను రాష్ట్రపుశాంతికి గాని రక్షణకు గాని, స్వామిత్ర శాఖాభ్యుదయమునకు గాని, భంగము తగించునని తోచినచో, గవర్నరుగారు బిల్లును గ్రాండు కమిటీకి బంపవచ్చునని, వారిభిప్రాయము. అశభనములో మాత్రము, ఇట్టి సూచన ప్రజామిత్ర శాఖలవై శాసనసభ వారి యధికారమును పూర్తిగా తొలగించ వచ్చును. ఏంనన, స్వామిత్రశాఖ శాసనము

లన్నియు, గవర్నరుగారిచే తీసికొని బాంధవమును. వాగ్దేవి సభ్యులనుచేత ప్రకారము, అతని యత్రమైన అప్పీలుండ జనదు. ఇందు కొక దాహరణము కావలెను. ఏయంతయునను విద్యమూర్తిగాని, ఆరోగ్యముగూర్చి గాన, బిల్లును ప్రవేశపెట్టుట ముంది, యాద్యేతు ననుకొనదు. అది జేయవలయును ముగియునని చెలిపి, గవర్నరుగారు దానిని గ్రాండు కమిటీకి బంపవచ్చును. అందుచే, ప్రజామిత్ర శాఖలలో నిట్టి సత్యము, నుండును శాసనసభల నిర్వహణ యందు నని యూహించవచ్చును. స్వామిత్ర శాఖలలో పీటిక నలేనది కారము లేదనుట తెలిసిన విషయమే. ఈ సూచనలు, సంపూర్ణమున దిక్కు మార్గమున వచ్చుచున్న పీటిని నే నంగీకరింపజాలను.”

సర్ శంకరరావునాయుడుగారు, ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనలకు చెలిపిన యాజ్ఞాపకము లన్నియు, బిల్లు 8-వ శక్తున 5-వ సబ్ శక్తులకు వర్తించితిమి. మంత్రుల యధికారమును, శాసనసభాధికారమును, నానుమాత్ర మయ్యును, యిక బిల్లులో మిగిలెడి ప్రజాధికార హక్కులముగ నుండుననుట నిర్వివాదాంతము. వారియొక యంతయు గమనింపబడినది యున్నది. మాంటుఫర్డ్ విధానమునందొక సౌకర్యము గలదు. అది యీ బిల్లునందు తొలగించబడినది. అధికారాయత్ర శాఖలకు సంబంధించిన నే బిల్లునందు, శాంతికి భంగము కలిగించునని గవర్నరుగారు సర్టిఫై చేయు నిచ్చుచో, ఆ బిల్లు గ్రాండు కమిటీకి బంపబడు ననియు, శాసనసభ వారు గోకుచో, గవర్నరుగారి నిష్ణాయము సరియైనదో కాదో యను విషయమును నిర్ధారణ జేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు తెలుపవచ్చుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారి నిర్ధారణ భావ మగుననియు, మాంటుఫర్డ్ నివేదికమునందు ప్రతిపాదించబడినది. శాసనసభ వారికి గల ఇట్టి పీట్టులు హక్కు, బిల్లునందు తీసివేయబడినది. ఇంకొక చిత్రము. ఏ చట్టమయినను శాంతికిల స్వామిత్ర శాఖకును భంగకరమని, గవర్నరుగారు దలచునపుడు, బిల్లు ప్రకారము వారు గ్రాండు కమిటీకి బంపవలయునని విషయము లేదు. ముగ్గురు, శాసన సభ వారి రాబిల్లుతో నెట్టితోకము కలిగించిన కూడ దని గవర్నరుగారు రాజ్యాపింతురు అపిచ్చుట, గవర్నరుగారి కష్టముండి, శాసనసభ వారు నిర్మూలించుచో మాత్రమే దానిని గ్రాండు కమిటీ కంపవలసియుండును మాంటుఫర్డ్ విధానపు ముఖ్య లోపములేయు, గవర్నరుగారిని నిరంకుశాధికారిగ జేయుటయందే గలదు. సంస్కరణపు బిల్లునందు, వారి యధికార మింకను హెచ్చుటయు, ప్రజా ప్రతినిధి సభ యొక్కయు, మంత్రీయొక్కయు యధికార మింకను తగ్గుటయు సాధించుచున్నది. మాంటుఫర్డ్ నివేదికయందు అయిదువత్సరములకు బిచ్చుట, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, శాఖా విభజనమును మార్పులుజేసి, అధికారాయత్ర శాఖలను ప్రజాయత్ర శాఖలలోనికి దీసికొని వచ్చుట కేర్పాటుగలదు. అట్టి ఏర్పాటు ఇండియా ప్రభుత్వపు సూచనలందును, ఈ బిల్లునందును కూడ తీసివేయబడినది. ప్రజామిత్ర శాఖా పరిపాలనమును, గవర్నరుగారు శాశ్వతముగ లాగి వేయవచ్చునను, ఇండియా ప్రభుత్వ సూచన ఈ బిల్లులో బొందుపరచబడవలయు సులసింపవచ్చును.

బిల్లులోని మిగిలిన యంతములగూర్చి కేవల దినము చచ్చుచేరము. చంద్రునికై చకోరక్షుల వలె, బిల్లుకొరకై భాంతియు లేదు రుజాను చుండిరి. బిల్లులోని వివరములు వారియందు దాశాభంగము కలిగించి, నిరుత్సాహమును పెంపొందింపగలవు. బిల్లు విషయమై, భారతదేశమునందు తమను సభలు జరిగి, యాశాభంగమును తెలుపక మిననవు. కాంగ్రెసు రాయబారులును, జాతీయ శాఖములను అంగ దేశమున కెరకకలుది, వాటిసాఫల్యముకొలకై కృషి నలుపవలసియున్నది. ప్రజ లిప్పుడు గావించెడి నిరంతర సంచలనమువైన నే, దేశపు భావిసాధాగ్య మాధారపడియుండును.

వీరేశలింగము స్మరణచిహ్నము

ఆంధ్రదేశమునకు మహావీరమును జేసిన రావుబహదరు వీరేశలింగము కంతులు గారు కరమపదమునొంది మూడువారములు గడిచినవి. ఆంధ్రదేశమునందు పెక్కు చోట్లను విచారమును దెలుపుచు సభలు చేయబడినవి. స్మరణచిహ్నములను స్థాపించవలయునని తీర్మానములు చేయబడినవి. చెన్నపురియందు కంతులుగారి స్మరణమునకుగాను ఆంధ్రపురమందిరమును నిర్మించుట యుచితమని సూచించబడినది. మరికొన్ని ప్రదేశములందు చలువరాతి విగ్రహమును స్థాపించుట యుక్తమని నిర్ణయించబడినది. కాని ఇంతవరకే నిర్ణయములను కార్యరూపమున బెట్టుట కేమియును ప్రయత్నములు జరుగుచున్నటులు తోచదు. ఆంధ్రులు వాక్కుదులుగాని కార్యకూరులు గారనుట కిదొక దృష్టాంతముగ నున్నది. వీరేశలింగం కంతులుగారే స్మరణచిహ్నములేకయే మృతజీవులుగ నుండుటకు వారి గ్రంథములు సత్కార్యములు చాలియున్నవి. అయినను మనము మనకృతజ్ఞతను దెలుపుటకును సంతరణమునకును స్మరణచిహ్నములను నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించుట ధర్మము.

స్మరణ చిహ్నములు

స్మరణచిహ్నములను స్థాపించుటకు ధనము ప్రధానముగ నున్నది. ఏ మహారాజైనను లక్ష రూప్యముల విచ్చిన సులభముగ వలయు స్మరణచిహ్నములను స్థాపించవచ్చును. మందిర నిర్మాణమునకు విశేషమైన ద్రవ్యము గావలయును. ఇది రాజుల శ్రీమంతుల సహాయమున నెఱవేరవలసిన కార్యము. చలువరాతి ప్రతిమకు యా 15000 లైనను కావలసియుండును. చిత్రపటమును ప్రతిష్ఠించుటకు యా 200 లైనను కావలసియుండును. ప్రతిగ్రంథాలయము నందును పురమందిరమునందును చిత్రపటమును స్థాపించుట మంచి స్మరణచిహ్నముగ నుండును. కాని ఈస్మరణచిహ్నములను స్థాపించుటకు వలయు ద్రవ్య మేరితని సమకూడునో అగమ్యముగ నున్నది. కారణము ప్రజల నిశ్చేష్టత్వము. రెండుకోట్ల యాంధ్రులు గట్టిగ తలపెట్టిన ఒక లక్షరూప్యములను సమకూర్చుట కష్టమైన కనికారు.

ధనమును జేర్చుచే సాధనములు

గ్రామమున కొకరూప్యముచొక్కన వసూలు చేసిన సులభముగ 20000రూప్యములను వసూలు చేయవచ్చును. వీరేశలింగము కంతులుగారి జీవితమువలన నాంధ్రలోకమున కంతకును నుపకృతి గలిగినది. యథాశక్తిని ప్రజలు వారికృతజ్ఞతను దెలుపుటకై స్మరణచిహ్నకే ద్రవ్య సహాయమును జేయవలసి యుండును. ప్రజలజీవితములయందొట్టి సుముహూర్తము లరుచుగ వచ్చుచుండును. సంప్రాప్తమైన సుముహూర్తమును బోనాడుట యవివేకము.

స్త్రీలు

వీరేశలింగము కంతులుగారు స్త్రీవిద్యాస్వాతంత్ర్యోద్యమకేంద్రముగ పాలుకొని, విలంతూడ్చామునకై వారు వడిన కష్టముల వర్ణనాశీతములు. స్త్రీలు కంతులుగారి స్మరణచిహ్నమునకై యథాశక్తిని ద్రవ్యసహాయమును జేసి వారి కృతజ్ఞతను దెలుపుట యుక్తము.

భూషాభిమానులు

వీరేశలింగంకంతులుగారాంధ్రభాషకు జేసిన మహాసేవను వారిగ్రంథములు సహస్రముఖముల

జాలుచున్నవి. వారు రచించిన నాటకములు ప్రహసనములు కథలు సవలలు జనులయందు భాషాభివేళమును గలిగించి యాంధ్రుల ప్రబోధమునకు దోడ్పడినవి. భాషాభిమాను లందరును స్మరణచిహ్నచిహ్నకే యథాశక్తిని ద్రవ్యమును వినియోగపరచి ఆంధ్రగౌరవమును గాపాడుకొనుట ధర్మము.

ఆస్తికులు

కంతులుగారు కలిశుద్ధాస్తిక మతమును బహిరంగముగ నవలంబించి వారి వివిధలమైన దైవభక్తిని ప్రకటించిరి. ఆస్తిక మతాభిమానులందరును కంతులుగారి స్మరణచిహ్నచిహ్నకే నుదారముగ ద్రవ్యమును సమర్పించి ఆస్తికమతవాస్తవిక దోడ్పడుట యుక్తము.

ఆంధ్రలోకము

కంతులుగారు వారి జీవితమును సకలవిధములను నాంధ్రలోకాభ్యుదయమునకై వినియోగించిరిని వారి జీవితచరిత్ర వేయివోళ్ల బోధించుచున్నది. వర్తమాన యుగమునం దాంధ్రలోకమునకు మహావీరమును జేసిన వారియందు వీరేశలింగము గారి గ్రంథములు. ఈ యుగమునం దాంధ్రజాతీయావబోధము వీరేశలింగము కంతులుగారిచే నుదయించి వికసించినది. ఆంధ్రోద్యమమునకు కంతులుగారి ప్రయత్నములే మూలంతురములు. మన యభ్యుదయమునకు కారకులై వారిజీవితమును భాషాసేవకును దేశోపకారమునకును మానవసేవకును వినియోగించిన బ్రహ్మశ్రీ రావుబహదరు వీరేశలింగము కంతులుగారి స్మరణచిహ్నమునకై రాజులు శ్రీమంతులు విద్యావంతులు సామాన్యులు యథాశక్తి స్మరణచిహ్నకే ద్రవ్యసహాయమును జేసి కంతులుగారి సత్కీర్తికి దగిన స్మరణచిహ్నమును స్థాపించుటకు సకలవిధముల దోడ్పడుటకు భగవంతు దాంధ్రులను ప్రోత్సహించు గాత.

కాంగ్రెసు రాయబారులు

హిందూప్రతికా విలేఖరి లండనునుండి యాక్రింది తంత్రివార్త సంపుటమున్నది:

“కాంగ్రెసు రాయబారులు యూనెల 11 క లేచిన, ప్రభుత్వ కార్యదర్శితో సంప్రదించిరి. సింహా ప్రభువు, ఛార్లెస్ రాబర్ట్స్, జే. విలియం డ్యూకుగాన్ల నుడే సత్కరించెడిరి. వి. పి. మాథరరావుగారు, డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానముల గూర్చి మెక్కిన కన్ఫరెన్సి, సంభూష్ట రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము, కేంద్రప్రభుత్వ బాధ్యత గూర్చి ముఖ్యముగ వివరించిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమున విశేష వ్యవహారములు, జేతరత్వము అధికారులకు కడలితేజువచ్చునని. మాంటాగూగారు తమ సాహభూతి గవనలమారు, కాంగ్రెసు రాయబారులను పోషకముల గలిగించుటకును, వారి యభిప్రాయములను జాయింట్లు కమిటీ యొక్కట నుంచుటకును, వాదనలు జేసిరి. కామరా, సోదరప్రతినిధులు, విభాగములలో వారిని తయారుజేయుచు, జాయింట్లు కమిటీ యొక్కట నివేదించుటకు సాక్ష్యమును సిద్ధముజేయుచున్నట్లు, మాథరరావుగారు తెలుపుచున్నారు. కామరావులు, హైదరాబాద్లో మామలగు సార్లమెంటు సభ్యుల సభలో కలగవచ్చునని. జేతరత్వలో వారాభిప్రాయ మూలమున యింతరంగములకు ఆందోళనజరుపుటకు, వీరుహస్తముల వచ్చేమియునున్నాను.”

కాంగ్రెసు రాయబారుల సభ్యులయొక్కములు సభ్యులుగా గాక యివి, భారతదేశ మొన, స్వాతంత్ర్య గోరు ననుటకు సందియ ముండదు.

మరణదండనము.

మార్పులు కొట్టలశిక్షల జరుపునపుడు, గుండెలవియు చున్నవి. మరణ శిక్ష లన్నిటికన్న భయంకరముగ నున్నది. నిన్నటిదినము, జులై 26 వాలాకుట్ర నేరమున, తీర్పుచెప్పబడెను. ఇందు

నిందితులు చాలమంది పీడలు పొందెదరు. అమరవాధు అరు పీడరునకును, మోహాలాలు అను వారికిని ఉరిశిక్ష విధించబడెను. మిగిలిన వారిలో నెనిమిది మందికి దీప్తిపాతరవాసము, ఆస్తి స్వాధీనపు శిక్షలు విధించ బడెను. కంజాబు కలిసితుల గూస్టి విచారణ జరుగునని, మాంటాగూ గారు వాదనము జేసి యుండిరి. ఇది జరిగి, ఫలితము తేలువరకు, మరణశిక్షలనయినను నాపియుండుట న్యాయము. క్రొత్త లెస్టి నెంటు గవర్నరుగ సర్ ఎవర్సర్లు మాక్లిగానుగారు తేటపడినము సిమ్లాకు బయలుదేరి వెడలుచున్నారు. వీరును, రాజప్రతినిధిగారును సంప్రదించి, ఈశిక్షలను నిలిపివైదులుగాని, నిందితులను కరుణించి విడుదలు గాని, గావించుచో, ప్రజల కృతజ్ఞతాభివందనములకు బాతులగుదురు. న్యాయము కరుణతో మిళితమై నపుడే నది లాభకారియగుట, జగద్విదితము.

సంతోషవార్త

బొంబాయి క్రానికలు కవితకై విధించబడిన వార్తాపరిశోధనాశిక్ష, తీసివేయబడెనని తెలిసికొనుటకు, సంతోషించుచున్నారము. క్రానికలు కవితక, యథాప్రకారము, తన ధర్మమును నిర్వహించు నని, విశ్వసించెనము.

అమీరుగారి లేఖ.

అలహాబాదు, జూన్ 17.—మహద్ విరాటపు నరకుల నడుమను అమీరు అరునల్లాగారు రాజ్పరిశోధనాశిక్ష పిన లేఖ స్నేహభావభారితమై యున్నది. పయిసరు కవితక తెలుపుచున్నది.

దార్జిలింగ్, పండలా రక్షణమున గురించి వివరములను పయిసరు కవితక విశేషముదీల్చి తెలుపుచున్నాడు:—వివర కాదానీ సయిదిగర్గర్ కాపలా గాయమున్నాశ్చి దార్జిలింగ్గర్ మానేసెను. ఈ స్థానములకు సైనికులు జాయచున్నారు. ఉదయము 8-30 గంటలకు కాదానుండి సహాయద్రవ్యము బయలుదేరినది. సాయంకాలము అయిన పిదప సయిదిగో జేరెను. నిశోధము ఏమియు జూరబడలేదు. సయిగో పటాలమును బలపరిచిరి. పిమ్మట పీఠికాపాడుగా కాజారికి పోయిరి. ఇహునైవ్య చరట విప్లవము నిశమించెను. అయివాక్ దగ్గర్ కాపలావేయబడెను. వివాక్ దగ్గర్ శత్రువులు తలపడిరి. ఉధములకును పోరాటము జరిగెను. పల్లెటూర్లు సరిహద్దుకాదులవారి పై బడి పాడిచిరి. (శత్రువులు) 5 గురు యుక్తులైరి. చాలమంది క్షతగాత్రులైరి. 80 మంది బంసీయులైరి. కప్పించుకొని పారిపోయినవారిని నావైమానికము వెంటదీయిరి. వీరిపై మరణిరంగి వర్షిల్చుటకు బరపిరి. తుట్టుకునకు వివాదము శత్రురాహిత్యముగ జేసిరి. ఇట్లు 10 దినములు పారిపిదప నిష్కంఠముగ జేయబడినది. ఇంకొక పటాలము శత్రువుల అడ్డంకిలేకుండగనే దార్జిలింగ్ ప్రవేశించిరి.

కాంగ్రెసు విడిపియట.

బా దోలా అనునది బామనవిమాదకము. దీనినినూడ విడిపించివారము. ఇది భువనర సాంగ్రామిక కార్యము. ఈ ప్రదేశము 5000 మహారులలో విడిమినది. పటాలమునకు సేన సప్లము 12 దినములకు బాలుని లెక్కనేయబడింది. నది ఒక మైలుదూరమున నున్నది. బాదోలా, నదికిని మధ్య శత్రువులంపుటచే ఈ ప్రదేశమును దీ సేన సప్లము జగగుటకు సాధ్యముగాదు. రిక్షక మైవము బాంధునండి వెవరి మేము బట్టుకొన్న ఖర్చి పండా జనెను. ఈ రిక్షకమైవమును నిశోధములేకనే బోలున జేరెను కాని ఈ ప్రవ్యయించిన ఖర్చు గులా ప్రయోగించబడినది. మహారుల కిచ్చి వచ్చి నామము చుట్ట దివిరిన సమాచారము తెలిసింది. చివ్వునైవ్య నిశోధగిచ్చి పోయింది. బాదోలాదగ్గర కేంద్రమైవ సరిహద్దులవారు లు నైమానిక సహాయముతో రిక్షమజేరిరి. రాత్రి ముట్టడిని సత్వము కాని ఈముట్టడి ప్రతిభాతమైనది. అట్లయిన లేతందగనే రిక్షకమైవము బాదోలాలో ప్రవేశించెను. పటాలము బోటుగా బంధించబడినది. బ్రిటిషు భారతీయ ఉక్యోగములు అధిపత్యధర్మతో కాపాడుకొనిరి. ముట్టడినండి బయలుదేరిన పిదప వీర సంతోషమును ఉత్సాహముతోడ సందిరి. మా సప్లములు అధివ్యయములు.

ఇండియా ప్రభుత్వ చిట్ట

ఈ క్రింద సామాన్య ప్రజలకు వివరములు పొందవలయునట్లు ప్రకటించబడినది.

ఇండియా ప్రభుత్వ చిట్ట కిది సమాప్తమైనది ఇండియా ప్రభుత్వ చిట్ట కిది సమాప్తమైనది ఇండియా ప్రభుత్వ చిట్ట కిది సమాప్తమైనది

1919-వ సంవత్సరపు సంస్కరణముల చిట్టము.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము సామాన్యమందలి ప్రభుత్వ భాగముగా గావించుటకు ప్రమాదమును భాగ్యతయును పరిమళమును సెలవిచ్చుటకు ప్రకటించబడినది

ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలు రాష్ట్రములలో ప్రజలకు తెలుసుబడెను. ఈ రాష్ట్రములకు ఇండియా ప్రభుత్వ చిట్టమును కల్పించి వీలగునంతటను స్వాతంత్ర్య మిచ్చుట అవసరము

ఒకటవ భాగము.

సామాన్య ప్రభుత్వములు

(1) ఇండియా ప్రభుత్వ భాగములక్రింద నిబంధనలను ఈ క్రింది విధముల కొలువ చేయవచ్చును.

(2) రాష్ట్రము సామాన్య విషయములను నిర్వహించుటకు, స్థానిక ప్రభుత్వముల మొక్కయిన భాగములను నిర్వహించుటకు, స్థానిక ప్రభుత్వములను నిర్వహించుటకు

(3) రాష్ట్రము విషయములకు అధికారములను ప్రసాదించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వములకు అధికారమును కల్పించుటకు

(4) స్థానిక ప్రభుత్వముల సామాన్య విషయముల కొలువ రాజ ప్రభుత్వములకు అధికారముక్రింద ప్రాతిభిధ్యమును పూనుటకు;

(5) ప్రజాపాలనాభాగములను గవర్నరుతో కలసి పనిచేయునట్లు చేయుటకు అట్టి పరిపాలనమును కనసరమును ప్రకటించుట కొలువను;

(2) నైపుణ్య కొలువ చేయబడిన నిబంధనలు (i) అధికార ప్రధానపు సమితిని వరకులను నిర్వహించు వచ్చును. (ii) స్థానిక ప్రభుత్వముల రాజప్రతినిధి సభవారికి అధికారమును ప్రసాదించుటకు రాష్ట్రములలో మొదటి అక్రమ ప్రతినిధి కల వచ్చును. (iii) ఏ రాష్ట్రమునైనను అధికారము లేకుండునట్లు అధికార ప్రభుత్వమును నిర్వహించు వచ్చును. (iv) స్థానిక ప్రభుత్వములకు అధికారమును నిర్వహించుటకు అధికారములను నిర్వహించు వచ్చును. (v) ఏ విషయమైనను స్వాతంత్ర్య ప్రజాపాలనాభాగములకు అధికారమును అట్టి విషయములను నిర్వహించు వచ్చును. స్వాతంత్ర్య ప్రజాపాలనాభాగములకు అధికారమును నిర్వహించుటకు నిర్వహించు వచ్చును. (vi) అవసరమును అనుబంధపు ఏర్పాటులను చేయవచ్చును.

ప్రధాన భాగముక్రింద నిబంధనలను మార్చుటకు అధికారమును నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వ ప్రభుత్వములకు అధికారమును ప్రసాదించుటకు నిర్వహించుటకు

(3) రాజప్రతినిధిగారికి ప్రధాన భాగముక్రింద స్థానిక ప్రభుత్వములకు అధికారమును ప్రసాదించుటకు అధికారమును నిర్వహించుటకు

(4) రాష్ట్రము విషయముల సామాన్య విషయములను అనుబంధముల క్రింద నిర్వహించుటకు విషయములను నిర్వహించుటకు

II

(1) తెంగాలు ప్రధాన భాగములను గుర్తు రాష్ట్రములకు పంజాబు విహారము ఒరిస్సా మధ్యరాష్ట్రములకు అస్సాము రాష్ట్రములకు అధికారమును నిర్వహించుటకు

(2) 46 మొదలు 51 వ సెక్షన్లకు, తెంగాలు మదరాసు భాగములకు రాష్ట్రములకు నిర్వహించుటకు

రాష్ట్రములకు పంజాబు విహారము ఒరిస్సా మధ్యరాష్ట్రములకు అస్సాము రాష్ట్రములకు నిర్వహించుటకు

III

(1) గవర్నరు రాష్ట్రములకు ప్రజాపాలనాభాగములకు అధికారమును నిర్వహించుటకు

(2) ఏ కంట్రీయన్ అతను స్థానిక భాగములకు నిర్వహించుటకు

(3) ప్రజాపాలనాభాగములకు గవర్నరుగారు మంత్రిసభను నిర్వహించుటకు

(4) ప్రజాపాలనాభాగములకు మంత్రి సభను నిర్వహించుటకు

IV

(1) ప్రధాన భాగములకు 47-వ సెక్షన్లలో రాష్ట్రములకు అధికారమును నిర్వహించుటకు

(2) ప్రధాన భాగములకు 47-వ సెక్షన్లలో రాష్ట్రములకు అధికారమును నిర్వహించుటకు

V

(1) గవర్నరు రాష్ట్రములకు ప్రభుత్వ ప్రభుత్వములకు మంత్రియమును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(2) ఈ రాష్ట్రములకు అధికారమును నిర్వహించుటకు

VI

(1) గవర్నరుగారు భాగములలో ఎంతమంది ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(2) ప్రజాపాలనాభాగములకు నిర్వహించుటకు

(3) భాగములకు ప్రజాపాలనాభాగములకు నిర్వహించుటకు

(4) భాగములకు ప్రజాపాలనాభాగములకు నిర్వహించుటకు

(5) భాగములకు ప్రజాపాలనాభాగములకు నిర్వహించుటకు

(6) ఏ రాష్ట్రములకు ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(7) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(8) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(9) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(10) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(11) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(12) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(13) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(14) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(15) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(16) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(17) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(18) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(19) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(20) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(21) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(22) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(23) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(24) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(25) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(26) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(27) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(28) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(29) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(30) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(31) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(32) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(33) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(34) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(35) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(36) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(37) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(38) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(39) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(40) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(41) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(42) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(43) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(44) ప్రభుత్వములకు నిర్వహించుటకు

(5) ఏ చట్టమైనను ప్రజా ప్రతినిధిగాని ఏ సభనైనను పరిపాలించుట గాని యొక్క వాగ్దారముగాని అది కావచ్చునట్లు కాంతికి సంబంధించిన దనియును, లేక అధికారమును కలిగియున్న సంబంధించిన దనియును నిర్ణయించి కాననభివృద్ధి వాగ్దారమును గూడదనియును అది గానియు కమిటీకి సంబంధించినదనియును నూచింపవచ్చును.

(6) వై స్పెక్టోలోని ఏ కాన్సిలుకు అనుగుణముగా కాన్సెల్మెంటును నిబంధనలను ఏర్పరుపవచ్చును.

(7) ప్రాంతీయ ఆర్థికము గవర్నరు కాన్సిలువారిచేత చేయబడవచ్చును.

(8) కాననభివృద్ధి వాక్యాన్వయము కలదు. ఏ సభ్యుడైనను కాననభివృద్ధి సేవలను ప్రాంతీయములను వ్యాప్తిగాను ముందు నిబంధించుట గాదు.

X

(1) ఏ బిల్లుయినను కాననభివృద్ధి సంగీతంబున పట్టుట రాష్ట్రాధికారి దానికి అంగీకారముగాని నిరాకరణము గాని తెలుపక బిల్లుకు తిరిగి కాననభివృద్ధి అలోచనకు పంపవచ్చును. నిబంధనలు నూచించునెడ బిల్లుకు కాన్సెల్మెంటుగాని నిర్ణయమునకై పంపవచ్చును.

(2) రాజప్రతినిధిగారి ఆలోచనకై పంపబడిన బిల్లుకు ఈ క్రింది సూత్రములు వర్తించును.

(5) అనుమానములకు లోగా రాజప్రతినిధిగారి ఇష్టమునో కాననభివృద్ధి యాలోచనకు రాష్ట్రాధికారి ఆజ్ఞా బిల్లుకు పంపవచ్చును.

(6) అట్టిబిల్లు కాన్సిలు వారిచేత యోచించబడిన ఏమట్టు సంయుక్త కాన్సెల్మెంటుతో అంగీకరింపక బడినది తిరిగి రాష్ట్రాధికారికి పంపబడవచ్చును.

(7) గవర్నరు జనరలుగారి ఆలోచనకు పంపబడిన బిల్లు అనుమానములలోగా వారిచేత సంగీతంబునబడినది కాననభివృద్ధి. అంగీకరింపబడినది యెడల నది సభ మోక్షమును.

(8) గవర్నరు జనరలుగారు కానన సభవారి కాననము వకు అంగీకారముగాని నిరాకరణముగాని తెలుపక దారిని సార్వభౌముని నిర్ణయమునకు నిలిపియుంచవచ్చును. అట్టి తిరిగి సార్వభౌములు అంగీకరింపని యెడల కాననము నిరసయోగము అగును.

XI

ఏ యధికారియైనను కానన సభ్యులకు నియంత్రణనుటకు వీలులేదు. అధికారసభ్యుల యెవ్వరినైనను ఉద్వేగపరిచి సంగీతంబున యెడల కలిసిపోయి ఖాళీయగును. కాని ఈ సూత్రము వంటిది వర్తించదు.

XII

(1) రాజప్రతినిధి సభవారు చక్రవర్తి అంగీకారమును ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి ద్వారా పొంది (కాన్ఫర్మేషన్) చేర్చబడవచ్చును. లేక గవర్నరు రాష్ట్రము చేర్చబడవచ్చును. లేక గవర్నరు రాష్ట్రములోని భాగమును డిప్యూటీ గవర్నరు కలిగియున్నట్టిద నుంచవచ్చును. అట్టి రాష్ట్రమునకు కాని రాష్ట్రాధికారులను గాని ప్రభుత్వములను ఆలము రాష్ట్రము తిరుమలను అరసరములను మార్పులతో వర్తించవచ్చును.

(2) గవర్నరు సభవారు తన రాష్ట్రములో నేర్పాటును వైసను నేరక బడిన భాగముకొరకు పరిశీలించి దానికి ఆదేశములను మార్పులతో నిరాసనమును వర్తించక చేయవచ్చును.

XIII

(1) ఈ కాననము క్రింద రాజప్రతినిధిగారు గాని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు గాని చేసిన ఏ యాత్రాచర్యమైనను వ్యాప్తిగాను వియ్యవ్యాప్తిగాను వర్తించదు.

(2) కాననభివృద్ధి గావించి కాననమును గూడ వ్యాప్తిగాను వియ్యవ్యాప్తిగాను వర్తించదు.

(3) వై సూత్రము గవర్నరు కాన్సిలువారి చర్యలకును గవర్నరును మంత్రియును కలసి చేయు చర్యలకు నూడ వర్తించును.

రెండవ భాగము.

ఇండియా కార్యదర్శి

XIV

సామాన్యకానన సభయందు రాజప్రతినిధిగారును కాననభివృద్ధి వాగ్దారమును చేయుటకును.

XV

(1) స్టేటు కాన్సిలులో రాజప్రతినిధిగారును కార్యదర్శి వారి సభ్యులను ప్రజానియుక్త సభ్యులగాని ప్రభుత్వము ముఖముగాని యుండును.

(2) స్టేటు కాన్సిలునందు రాజప్రతినిధిగారి 56 గురు సభ్యులుండును. వీరిలో ప్రభుత్వమునకు 32 మంది. వీరిలో నలుగురును అధికార సభ్యులుండును. ప్రజానియుక్త సభ్యులు 24 మందిండును.

(3) రాజప్రతినిధిగారు స్టేటు కాన్సిలులో సభ్యులకి వహించెదరు. అధ్యక్షులను నియమించుటకు అధికారమును కలిగియుండును.

XVI

(1) కాననభివృద్ధి కార్యదర్శిగారి సభ్యులను ప్రజానియుక్త ప్రభుత్వమునకు సభ్యులు నుండును. కాననభివృద్ధి 120 మంది సభ్యులను వీరిలో ఎన్నికైనవారివారు 40 మంది యును. వారిలో 26 మంది ఉద్వేగ సభ్యులునుండును. ప్రజానియుక్త సభ్యులు ఏనెల్ల మంది యుండును ఈ సంఖ్యను పూర్తియుటకు నిబంధనల చేర్చవచ్చును. మూడింటి రెండు మంది, ప్రజానియుక్త సభ్యులగు మిగిలిన సభ్యులలో ఒకనెండు అయినను అధికార సభ్యులను ఏర్పరచవచ్చును.

(2) రాజప్రతినిధికి కానన సభ్యులకు విన్నవించెడి అధికారము కలదు గాన సభ్యులు హాజరు కాకయుండునెడ వచ్చును.

XVII

(1) స్టేటు కాన్సిలుకు 5 సంవత్సరములు కాలపరిమితి యుండును కాననభివృద్ధి 3 సం. ఉండును.

(2) వీటిని రాజప్రతినిధిగారు ముందే రద్దుచేయవచ్చును.

(3) వీటికాలపరిమితిని పెంచవచ్చును.

(4) రద్దు చేయిన ఆలుమాసములలోగా సభ తిరిగి కూడుటకు లేదని నిర్ణయంప వచ్చును.

(5) సభాకాలమును రాజప్రతినిధి నిర్ణయించును.

(6) కాననభివృద్ధిగారు సభకు యతిమితవానికి నిలిపివేయవచ్చును.

(7) అన్ని ప్రశ్నలను అధిక సంఖ్యలకు సభ్యులకు లే నిర్ణయించుటకు. ఉద్వేగ సభ్యులకును కాననభివృద్ధిగారు వచ్చియెడల నిర్ణయించు వీలును ఇయ్యవచ్చును.

(8) కానన సభాధికారము కాన్సిలును చేల్లుబడి యగును.

XVIII

(1) కాననభివృద్ధి ఎన్నికకు ఉద్వేగి అర్హుడు కాదు. అధికార సభ్యుల ఉద్వేగము సంగీతంబునబడినది సభి స్థానము ఖాళీయగును.

(2) కాననభివృద్ధిలో ప్రజానియుక్త సభ్యులకు ఒక దానినెండు ఇంకొక దానికి పాత్ర నెడల ఆసనస్థానము ప్రభుత్వ సభలో ఖాళీయగును.

XIX

(1) ఈ క్రిందివాటికి నిబంధనలు చేయవచ్చును.

(2) సభ్యుల కాలపరిమితి ఖాళీలకు పూర్తిచేయుట.

(3) కాననభివృద్ధిగారు కలదు ముందుకు.

(4) అందులకును మార్పులు.

(5) ఎన్నికలకు సంబంధించిన నిబంధనలు.

(6) ఇట్టిసూత్రములకు లోబడి న్యక్షేత సంస్థాన విధానము ప్రభుత్వముయందును కానవచ్చును.

XX

కానన సభాకార్యక్రమమును నిబంధనల చేర్చవచ్చును. రెండు సభలకును అభిప్రాయభేదములు కలగినప్పుడు ఈ సభల సంయుక్త సమావేశముగాని ప్రత్యేక సభలకు గాని ఈవిధముల సంబంధించును. రాజప్రతినిధి సభవారు ఏవిధమునైనను దేశకాలానికి సంబంధించినది నిర్ణయించునెడల కాననభివృద్ధి వారి ఇష్టములేమందే స్టేటు కాన్సిలువారు కాననమును కావించవచ్చును. ఉద్వేగ సభలయందు సభ్యులకు వాక్యాన్వయము కలదు. వీరు సభలో గావించెడి ఉపవాక్యములకు వ్యాఖ్యానములందు వియ్యవ్యాప్తిగా గారు.

XXI

(1) కార్యదర్శిగారి సభలయందు పరి సంవత్సరములు నిరసనమువారి కొంత ప్రతినిధి సభ్యులైన గాన వలయును.

మూడవ భాగము.

ప్రభుత్వ కార్యదర్శి.

XXII

ప్రభుత్వ కార్యదర్శియొక్కయు వారి కహయ కార్యదర్శియొక్కయు జీతములు పార్లమెంటు సభవారిచే సభాద్యక్షులనుండి ఈయబడవలయును.

XXIII

కార్యదర్శి సభవారు కార్యదర్శియొక్కయును వారి సభయొక్కయును రాజప్రతినిధి నదియొక్కయు సభికారములకు తగ్గింపవచ్చును. అట్టి నిబంధనలు పార్లమెంటు సభవారి ఎదుట చేట్టవలెను.

నాలుగవ భాగము

పట్టుకు సభ్యులు

XXIV

వీరిని సభ్యులు ఉద్వేగి చక్రవర్తిగారి ఇష్టము నకు సరించి ఉద్వేగమును నిర్వహించవలయును. ఆతనిని సేవించిన యధికారికర్త తక్కువకాక కార్యదర్శిగారి చేయబడు వీలులేదు.

XXV

పట్టుకు సభ్యులను మూడు ఒకటి ఏర్పరచవచ్చును. ఇందులో అయిదుగురు సభ్యులుండును. ప్రతిసభ్యుడును 5 సంవత్సరములకు తనసభ్యత్వమును నిర్వహించును. వీరు వీరినికర్తను

ఉద్వేగములను చేర్చువలయును కాన్సెల్మెంటుసభవారి నిబంధనల ప్రకారము వర్తించును.

అయిదవ భాగము

XXVIII.

(1) పది సంవత్సరములై పట్టుకు ఒకవిధానము సంఖ్య మేర్పరచ బడును

(2) వీరు ప్రభుత్వ విధానము విద్యాభివృద్ధి స్వరూపాలవాభివృద్ధి మొదలగు విషయములను విచారింపి వాక్యతా యుద్ధ ప్రభుత్వమును ఎంకేటను కృత్రిమములను, లేక మార్పులను సేవించును.

(3) వీరు బ్రిటిషు ఇండియాకు రాష్ట్రములకును సంబంధించిన ఇతర విషయములను గూడ విచారింతురు.

అయిదవ భాగము.

XXIX

రాజప్రతినిధి కార్యదర్శిగారి సభలో వీ సభ్యులైన నుగాని స్థానిక ప్రభుత్వసభ్యులైనవారుగాని ప్రభుత్వము వారి అంగీకారముతో నేదైనా వర్తకముచేయుచు యెడల ఆ వర్తకములో ఆతడు భాగము నుండుకొనవచ్చును కాని ఉద్వేగమునకుంకలకు అవ్యాపారములో సరాసరి జోక్యమును కలగకలేవీకొన నూడదు.

XXX

వివిధరాష్ట్రములు, తర్జున నిబంధనల గావించవచ్చును. నిబంధనల లేనది అధికారుల గూర్చి నిర్ధారణ లేనపుడు, రాజప్రతినిధిగారు కార్యదర్శి సభవారి అంగీకారముతో నిబంధనల గావించవచ్చును. వీరిని కాననభివృద్ధిగారు మార్పులకు వీలు లేదు. ఈ నిబంధనలను పార్లమెంటుసభల యెదుట బెట్టి వచ్చును. చక్రవర్తి సభవారు వాటిలో గొన్నిటిని కాని, అన్నిటిని కాని రద్దుచేయవచ్చును.

XXXIII

(1) ఈ చట్టము 1919 ఇండియా గవర్నరు మెంటు వర్తకము అని పిలువబడును. ప్రధాన కాననము ఇండియా గవర్నరు మెంటు కానన మని పిలువబడును.

(2) ఈ చట్టము, రాజప్రతినిధి సభవారి చేర్చవచ్చునెడల అనుబంధము కలదు. ఆ తేదీలందు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వము ప్రభుత్వముకొరకు, కార్యదర్శిగారి సభ్యులయొక్కయు, యుద్వేగ కాలము అంతయును. చట్టము నివసరించి, ఎల్లరు తిరిగినివసరియు గావలెను.

మూడవ భాగము.

కానీ మూడవభాగము ఇట్లు వ్రాయవచ్చును. మూడవభాగము బిల్లు చాల కాగరూపంలో వ్రాయబడినది. చాల నింపాడిగనుండగలదు. కాని దానిని వ్రాసినవారు ఉద్వేగ సభకును విద్యాసముచేతను, సభ మైన ఆసభ్యులచేతను ఉద్వేగించబడిన. మూడవభాగము బిల్లుకు, ఉద్వేగమును ఖాళీయులకు ప్రతి వ్యాసము నొసరుచున్నది. దానిని పార్లమెంటువారు సుచేయమరని న మును న్నా ము. ప్రపంచ మంతటను స్వాతంత్ర్యము విరాఘాముగ వ్యాపించు సమిత్తము నునము నున సోదర వైసకుల పక్షమున క్రతువులతో కావించిన ఘోరసంగ్రామము గతయ్యెను. ఇంగ్లండు కలిగిన సహాయ మునందు నేరి ప్రాచీన ముగములై నెట్లకు సాభాగ్యముగడును హిందూకే ముగముల సరిపించును.

కలకత్తా కలకత్తాలోని హిందూ ప్రతినిధి చక్రవర్తిగారు "కలకత్తా సహాయ" యొక్క పేరుగాలు గవర్నరు మెంటువాని (నేను) అట్ల ప్రకారము 2000 రూపాయలు ధరావతు నియ్యటల కోరి. ఆపత్రికా సభ్యులు గవర్నరు సోమవారము రాత్రి ఒక చక్రవర్తినిండి అంబు ధూర్జుని చిల్లించవలెంద గనే ప్రతిరాప్రతినిధిము ఆపత్రికము కలుల తిర్యగింను కొనిరి. ఆతరుగనే ఈకోటానికి చక్రవర్తి ప్రయతన ఆగి పోయినది.

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇంకొకటేటు చేయబడినది) నో టీ సు (1648)

పాకాల ధర్మవరం సెక్షనుమీద 79-11 మైళ్లు వర్షయుండు హార్మలీకొండ స్టేషను 1919-వ సంవత్సరము జూలై మొదటి తేదీ మంగళవారము నుండి అన్ని ట్రాఫిక్కులనుండి మూసివేయబడునని ఇండువలన అందరికీ తెలియజేయుచున్నాము.

జర్మను అధినేతలు చొప్పుటలన జర్మను సామ్రాజ్యభివృద్ధి కట్టి అవారిర ముండకాలదు. జర్మను అధినేత ములయం దున్న వర్తకము చాల స్వల్పము. 1918 సంవత్సరమున దిగ్విజయములో నూటికి 1 క్క వుత్తర లేదు. మొత్తము వర్తకముతో సరిపాల్చి చూచిన జర్మను అధినేతముల వర్తకము నాడుమాత్రమే. జర్మనుల దిగ్విజయము అధినేతపు పంటలో నూటికి 3 శతముల మాత్రము అధినేతములనుండి దిగువతి రోజులకు చున్నయది. అధినేతములయందు జర్మను తోతమునుండి వలసపావుచార్లకు కొద్దివారికి మాత్రమే వరి కలదు. ఎక్కువమందికి వసలేమీ చాలదు. కే కి యుల లాభములను ఆలోచించియు, అంతర్జాతీయకాన్ఫరెసుల ననుసరించియు మరతులు నియమించ బడినవి. ఈ విధానమే రీసాలోకన జర్మనుల ఆర్థిక ప్రవర్తించును. మాఖ్యమైన సైనిక మరతులను విక్రమించెలి మార్పు చేయకాలదు. కాని ప్రస్తుతము నిర్ణయించినట్లు గాక క్రమక్రమముగ జర్మను సైన్యమును తగ్గించుటకు విక్రమించెవా నిష్పత్తయెదరు. మూడుమాసముల లోపుగ 200 వేల సైన్యమునకు తగ్గించబడును. మూడు మాసముల యనంతరమునను, మరితగ్గీతకాలమునను విక్రమించెలి సాంక్రామికకోవిధము ఎంతవరకు జర్మను సైన్యమును తగ్గించ వలయునో నిర్ణయించెదరు. ప్రభుత్వమున నిర్ణయించబడిన 150 వేల మందికి కృత్యోపయోగ త్వరలో తగ్గించబడును. ఎట్లయినకేది 1820 సం. మార్చి 30 తే. డీకీ ఉద్యోగస్థులసంఖ్యయు, ఫిరంగి మున్నగు వాటిసంఖ్యయు ఇంతకంటె ఎక్కువగ నుండనూడదని నిర్ణయించబడును. కోటలను కూల్చుటకు నిర్ణయించబడిన కాలవ్యవధి వరకు చేయబడినది. జర్మను సామ్రాజ్యములను అంగీకరించబడకాలపు. సామ్రాజ్యములను వాగ్విక వర్తమానించి ఏర్పరుక బడినవి. కాన ఎట్టిమరతులను గోరయే అంగీకరించ వలయును. ఈ నియమము రాయబారముల వసన రుమాతేను. నవ్వరహోరతీర్వాకములను జర్మనులు ఆపార్థము చేసికొనిరి. వట్టి యసాహాయము బడుచున్నారు. మిక్రమందలి పంచాయితీలో సమావారముగ వనిచేయుటకు జర్మనుకుంచాయితీ సోకదానిని నెలకొల్పవలయు నని కోరిన జర్మనుల కోరిక ఆదరణలేదు. జర్మనులు సాక్ష్యమియవచ్చును. సుభద్రతము సంకళమైన 4 నెలలలోపుగ ప్రత్యేకముగ జర్మనులు నవ్వరహోర తీర్వాకములను తెలియ చేయవలయును. ఈ మరతులు అంగీకరించ బడును. జర్మనులు తామియవలసిన సామ్యులో అంతనుగాని కొంతభాగమునుగాని యిచ్చెదమని నవ్వరహోర తీర్వాకములను. భర్తసము చేయబడిన జర్మనులూర్తిగగాని కొంచెముగాని తాగుజేయ వలయును. లేదా తాగుజేయుటకు కూలీలను నవ్వర జేయవలయును. ఈ సందర్భమున జర్మనులకు పరిశీలన చేయుటకు సాకర్మములు సమ కూర్చుటకును. జర్మను లీనుబోవు అభయములు అన్నియు విస్మయముగను సుకేసాహాసాకృత్యముగను నుండవలయును. తరుములు, నవ్వరహోర అనబంధములు ఆకర్మము ఉండితీరవలయును. ప్రస్తుతము ఎట్టి నిర్వృతిక అభి సాయము నీయకుండగ ముందు రోజుమాసములలోపుగ ఎట్టి మరతులకైన మిక్రమందలి ప్రస్తుతర మొనంగెదరు. నవ్వరహోరము విషయము జర్మనులు ఆకర్మకముగ 50 లక్షల పౌరులు మొత్తమును నూరించి కలిపి మిక్రమందలి ఖాసింబి. 1927 సం. వరకు వట్టిని గాని, కొంతవరకు కైన మొత్తమును ఇచ్చునట్లుగాని తెలియ చేయబడలేదు. తదనంతము ఇచ్చి వాయుదాలను కరములు తేటండగ 50 ఏ.డ్యూరకును జరుగుచుండును. అట్టిగాని ప్రస్తుతపు నిలవచాల కొంచెము. జర్మను పరిశ్రమలు ఉభయములను లాభకరమేగాన పరిశ్రమలకు వలయు సాకర్మములను మిక్రమందలి జర్మనులకు చేకూర్చెదరు. వీరికి వలయుమరతులు ముందుగ తెప్పబడవేరవు. జర్మనులు మిక్రమందలి కిరణము

అంకం, పాఠ 18:— పాఠ్య పుస్తకం.
పాఠ్యపు పాఠ్యమున 100 పాఠ్య పుస్తకములు ఉన్నవి.
పాఠ్య.

వేశ్యావృత్తి

హిందూ దేశపు ముఖ్యనగరములు.

I

వేశ్యావృత్తి అనునది, దీనిని గురించి ప్రజల పెట్టుటలై...

వేశ్యావృత్తి అనునది, దీనిని గురించి ప్రజల పెట్టుటలై... (Main body text of the article)

హిందూ దేశపు ముఖ్యనగరములు... (Continuation of the article)

వృత్తి అనునది, దీనిని గురించి ప్రజల పెట్టుటలై...

Table with 3 columns: వృత్తి (Occupation), సంఖ్య (Number), మొత్తం (Total)

పాశ్చాత్య నగరములలో గొన్నిటియందు మనదేశము...

చేవారతా ప్రేమకేసు... కర్మలు ఎన్నియైనా యజ్ఞ...

హిందూలు, క్రైస్తవుల ఇరువురూ ఇంగ్లండున కేసు...

కలకత్తా పురాభివృద్ధి సంఘము... గత మూడు సంవత్సర...

పోలండు జన్మములు

జైల్లు, జూన్ 18:—తెల్లన నందలి (ఫెంటినెనక...

తిరుగుతి వార్తలు

గోవిందరాజస్వామి బ్రహ్మోత్సవము... గోవిందరాజ స్వామి వారికి బ్రహ్మోత్సవము జూలై...

కలరా బాధ

ఇక్కడు పూర్వమున కలరా బాధ యెక్కువక లేదు...

కిరెన్డ్రా నూనె

కిరెన్డ్రా నూనె బొత్తిగా చిక్కబడుటవలనక వార...

వేంకటగిరి వార్తలు:— మచిలీ బండరు నివాసులు...

వారావరణ సీత

1919 సం జూలై నెల 18-న తేది బుధవారము.

Table with 6 columns: వర్షం (Rain), ఉష్ణోగ్రత (Temperature), వేగం (Wind), etc.

వాయుచలనము — దక్కనునందు వాయుభారము...

శివోత్సవ సీత — మదరాసు తిరుగు పూడరాబాదు...

అర్ధ్రాక్ష — అర్ధ్రాక్ష స్పృటి వరనే నున్నది. సర్కారు...

పి. ఆర్. చిదంబరయ్యయ్య.

అక్కింగు వారావరణ కార్యక్రమము

China and Japan.

Anti-Japanese Feeling.

LONDON, June 13.

TAKIO.—Japanese warships have hurried to Canton. The Anti Japanese agitation, especially in Shanghai, Hankow and Canton, threatens to develop into a general anti foreign movement. Shipping in Chinese ports has virtually ceased owing to boycott.

Railwaymen's Strike.

LONDON, June 13.

A message from Shanghai, dated the 9th instant, says:—The drivers and the firemen on the Shanghai Nankin and Shanghai Hongchow-Hingpoo Railways have decided to strike to-night. Men on the Tientsin-Pukow Railway are expected to follow. The strike threatens to become general, owing to the Peking Government retaining pro Japanese officials.

The food supplies in Shanghai are restricted and the water supply is endangered.

The students appeal for the support of the Allies against militarism in the Far East.

Resignation of Pro-Japanese Ministers.

LONDON, June 13.

A Peking message, dated the 9th instant, says:—The Minister of Communications, the Director of Currency, and the Chinese Minister in Tokio, who are reputed to be extremely pro-Japanese and against whom the present agitation is chiefly directed, have resigned. It is believed that disturbances will consequently subside.

Position at Shanghai.

Japanese Intervention Inevitable.

LONDON, June 10.

A Shanghai message, dated the 10th instant, says:—The students who are on strike are intimidating all workers, mill hands, servants, labourers and municipal employees, who have struck or are threatening to strike. The Municipal Council is acting drastically, but Japanese intervention under the Treaty of 1901 appears inevitable.

Situation Not Serious.

Cause of Disturbances Explained.

LONDON, June 13.

Reuter learns from a Japanese source that the Japanese Government considers the situation in China not serious. The recent disturbances are the work of uninformed people and are largely the result of differences between North and South China. The Chinese Government is vigorously suppressing the movement. The Japanese and Chinese Governments are working in complete union. Views are already being exchanged with regard to the return of Kiaochow. Japan has intimated to China that she would return all territory formerly leased to Germany and taken during the war, immediately the peace is signed. Meanwhile, Japan is abstaining from assisting either the Northern or Southern Chinese. Consequently, some irritation has arisen among the Northerners owing to the cessation of Japanese help. Japan is convinced that the disturbances will cease on signing the peace. The despatch of Japanese warships is not against the Chinese but merely a measure of protection of Japanese Nationals.

Estonian Campaign.

Enemy Desertions.

LONDON, June 13.

An Estonian "communique" says: On the Porhoff front 700 enemy have deserted to the Russians.

Trans-Atlantic Flight.

Vickers Airman.

LONDON, June 13.

ST. JOHN'S.—Favourable weather conditions prevail. The Vickers airman start on the Trans-Atlantic flight this afternoon.

Flight Postponed.

London, June 13.—8.25 P. M.

The Vickers airman have postponed their flight owing to slight damage to their machines.

Relation of South African Union and Imperial Government.

No Shadow of Friction.

London, June 9.

CAPE TOWN.—Speaking at a dinner in the City Hall the Governor General, Lord Buxton, declared that even under the strain of a prolonged war, there had not been a shadow of friction between the Union and Imperial Governments. This was a valid testimony to the broad common sense on which constitutional relations between the various parts of the Empire were based. In South Africa white men, coloured men, and natives had taken a real and effective part in the war, a greater share than the people realised. The war had emphasised the fundamental stability of the Union of South Africa and the wisdom of its structure. (Loud cheers.)

Peace Treaty Entirely Rewritten.

No Change in Principles.

LONDON, June 13.

PARIS.—The Peace Treaty will be entirely rewritten and reprinted to incorporate textually the explanations and clarifications contained in the reply to the German counter-proposals, thus, while unchanged in principle, it will be virtually a new document, which will be presented to the Germans. It is understood that the new treaty will be published on the day of delivery or the day after the Council of Four decided that simple attachment of the reply to the original document was impracticable, as it was felt that important clauses were obscure and imperfect. Hence the decision to rewrite it.

Empire Educational Conference

Proceedings of Final Sitting.

LONDON, June 13.

Presiding at the final sitting of the Educational Conference, Lord Bledisloe said that one of the strongest arguments in favour of Imperial Preference would be the development of all imperial industries upon the best scientific foundations, so that nothing but the best would be produced within the Empire. One of the first essentials to the attainment of that end was to institute an Imperial Bureau of Agricultural Information, and he was authorized to say that the Board of Agriculture was prepared to participate in organising such a Bureau in London. Provision was needed for training those who wished to enter farming in the tropics, Crown Colonies. This Conference could do no better work than to persuade several Governments within the Empire to bring into existence a joint Industrial Fund to meet imperial needs in respect of agricultural education and research. A resolution, moved by Sir Leslie Fitzpatrick, was passed unanimously, requesting the Imperial Education Committee to submit to the Prime Minister the report of its proceedings, with a request that it be brought to the notice of all Prime Ministers in the Empire, either at the Imperial Conference, or in such a manner as may be deemed appropriate, to ensure early and practical results.

Italy and Peace.

Signor Orlando Returns to Rome.

London, June 13.

PARIS.—According to the "Le Matin", Signor Orlando left Paris for Rome last night to inform a secret session of the Chamber of the progress of the tasks of the Peace Conference and also to arrange precautionary measures on the Carinthia front, of which General Diaz is in charge.

The Adriatic Problem.

Signor Orlando addressed a letter to President Wilson, Mr. Lloyd George, and M. Clemenceau, saying that the Yugo-Slavs, having rejected the solution to the Adriatic problem drafted by M. Tardieu, and Colonel House and approved by President Wilson and himself, Italy now demands strict execution of the Pact of London.

Signor Orlando will return to Paris for the signature of the Treaty.

Poland and Germany.

Protest Against Haller's Advance

London, June 13.

BERLIN.—Herr Ersberger has written to General Dupont, Chief of the French Military Mission in Berlin, quoting a Polish Army Order, stating that Poland is at war with Germany, and two divisions of Haller's army are being taken to Pozna to be distributed along the whole front. Herr Ersberger protests that this is contrary to the Armistice and Marshal Foch's promises and threatens to suspend transport of Haller's army unless redress is immediately granted.

Russia and the Allies.

Support to General Koltchak Assured.

LONDON, June 13.

PARIS.—Correspondence between the Allies and General Koltchak is officially published. Replying to General Koltchak's reply to their Note of the 26th May, the Allies say that General Koltchak's reply contains satisfactory assurances for freedom, self-government and peace of the Russian people, and their neighbours and they are, therefore, prepared to support his Government with munitions, food and other supplies.

Fighting in Russia.

General Koltchak's Advance

London, June 13.

General Koltchak's troops in the Viatka offensive fought separately. The offensive is still continuing north of Glazoff. The Russians fought their way across Cheptan, the Cheptan River and are still advancing, capturing prisoners and materials.

German Social Democratic Congress.

Resolution of Indignation at Entente's

Demands.

LONDON, June 12.

BERLIN.—The Social Democratic Congress at Weimar to-day passed a resolution of indignation at the "Entente's" demands, declaring that they will prevent Germany's development and make political existence impossible, and welcoming the Bern Conference Resolutions. In the course of a lengthy speech, M. Bernstein declared that the Peace terms were the result of a barbaric war, for which Germany was largely responsible. He admitted that they were not informed in August, 1914, and regretted that they adhered to a wrong policy when better informed. Amidst commotion, M. Bernstein declared that nine-tenths of the Peace terms were a necessity.

Dr. Kitchlew Case.

Mr. Gandhi's Evidence.

BOMBAY, June 17.

In connection with the trial of Dr. Kitchlew, before the Martial Law Commission at Lahore, Mr. M. K. Gandhi was examined on commission before Mr. A. H. S. Aston, Chief Presidency Magistrate, on Monday at the Esplanade Police Court. Mr. Gandhi was asked if he knew Dr. Kitchlew, to which he replied that he did not know him personally. Questioned as to whether the Rowlett Act had to do anything with "Satyagraha," he replied in the affirmative. Asked whether to his knowledge Dr. Kitchlew was a law-abiding subject, he said he could not say that as he did not know him.

The Afghan Campaign.

The Amir's Letter.

ALLAHABAD, June 17.

The "Pioneer" understands that the letter which the Amir has sent to the Viceroy in regard to the terms of the armistice asked for by Amardulla, is very friendly in tone.

Relief of Dardoni and Pandala.

The "Pioneer's" special correspondent gives details of the relief of Dardoni and Pandala. We had a force at Dardoni with posts at Idak Khariuri and Saidgi. These posts were held by the military. A relief column set forth from Sannu at 3.30 in the morning and reached Saidgi in the evening, meeting with no opposition. They strengthened the garrison at Saidgi and then marched through the Shinkai Pass to Khejuri. The relief column left a small force there and pushed on to Idak. Near Idak a party of the enemy was met with, and fighting took place. A squadron of lancers charged the tribesmen, killing five and wounding a large number and captured thirty prisoners. Those who got away were pursued by aeroplanes, which gave them several coils of machine-gun fire and eventually cleared the way to Idak, which was relieved after gallantly holding out for ten days. The column halted at Idak for the night and next day one regiment pushed on and entered Dardoni without opposition.

Relief of Jandola.

The relief of Jandola, which is a small post on the Zam River, was an equally creditable military achievement. The post had been surrendered by a "lashkar" of about 5,000 Mahsuds. The garrison's water supply was reckoned to last twelve days. The river was about a mile off, but this source of supply was out of the question as the enemy lay between the river and the fort. The relief column marched out from Tok, proceeding via Khirgi, which we held. The relieving column reached the fort without opposition, but at night they were subjected to fire by the snipers.

News was then received of an attack on the Ghinix Post by the Mahsuds. A small column moved off to Ghinix and with the assistance of aeroplanes dispersed the tribesmen, who then concentrated on Jandola and made a night attack. This, however, was repulsed by the garrison. Our relief forces had meanwhile marched on Jandola from Khirgi and found the enemy had been so thoroughly defeated by the garrison. This relief column entered Jandola without opposition. The garrison had been shut up in the fort. Defence was gallantly directed by the British and Indian officers, who when relieved, were quite fit and very cheerful. They were congratulated on having put up such a good show. Our casualties were negligible.

No Change in Central Situation.

SIMLA, June 17.

A Press Communique dated the 17th June says:—There is no change in central situation on the Afghan Frontier.

Calcutta Improvement Trust.

CALCUTTA, June 17.

The Government of Bengal has issued a resolution reviewing the progress made by the Calcutta Improvement Trust during the last three years. The resolution says that in spite of the difficulties arising out of war time conditions and the litigation in which the Trust was involved in regard to the acquisition of surplus lands, much has been done in the transformation of congested areas and insanitary slums and the planning of new streets. Of the sixteen improvement schemes submitted to the Government during the last three years twelve have received sanction and one is under consideration while three have been abandoned or modified. Of these the most costly scheme is a central avenue, a wide thoroughfare passing through from north to south, the acquisition of land for which will cost Rs. 200 lakhs gross, and Rs. 50 lakhs net. One of the most ambitious schemes of the Trust is that of the construction of a fine thoroughfare to connect Howrah Bridge with the centre of commercial Calcutta. The estimated net cost of the scheme is nearly Rs. 75 lakhs, and it will be necessary to raise funds by the issue of debentures. One of the objects of the Calcutta Improvement Act is the rehousing of the persons of poor and the working classes displaced by the execution of the improvement scheme, but so far the action taken by the Trust to carry out this object does not appear to have been either adequate or satisfactory in its results. It has undertaken only one rehousing scheme, which cannot be said to have been a success. The buildings erected by the Trust consist of a block of tenement like the chawls set up by the Bombay Improvement Trust, which has not attracted the interest for which they were intended. They are now largely occupied by men of the poorer "chhadralog" class, students and others living without their families, who have not been displaced by the operations of the Trust. The whole question has recently been reviewed by the Board of Trustees and the Government, and the Governor in Council is pleased to observe that the Trust is contemplating the provision of housing facilities for those who are rendered homeless by the removal of Trustees.

Brief Telegrams.

A Calcutta correspondent telegraphs:—Breaches between Umar and Bhawapur and Titur and Kuli have since been repaired.

The Government of Bengal has demanded a security of Rs. 2,000 under the Press Act from the "Calcutta Samachar," a Hindu daily of Calcutta. At a meeting of the board of directors of the paper, held on Monday night it was resolved not to pay the security, but to cease publication of the paper. Accordingly, there will be no issue of the paper from to-day.

A landslide occurred damaging the up main line between the reversing station and Thakurwadi on the Bhore Ghat section of the G. I. P. Railway, south-east line at about 8.30 A. M. on Monday. Single line working was introduced at 11.20 A. M. the same day, and communication was restored with little delay to passenger traffic. Special arrangements are being made for working traffic, and it is hoped that by to-day delays will be further considerably reduced, telegraphs a Bombay correspondent.

తర్వాత పాఠము:— అరేబియా నుండి ద్రవ్య వివిధములు విశేషముగ నందుకులుచున తత్కర్మల జీతములలో తర్వాత మధికముగ నున్నది. పశ్చిమ తీరమున తక్కువగా నున్నది. తెంగాలు సింధుఖాళు వీరికంటె నీరసముగ నున్నది. పశ్చిమమున తెంగాలు నుదాటి మీదికే గునున్నది. ఇట్టి మోతైన హిందూ షాసముందు ఉపమధిక మగుచున్నది.

ప్రజాభిప్రాయములు

విశేషములకు సూచన.

(1) విశాఖకుటుంబ పురపాలక, (2) క. పా, (3) క. మ. పా లేఖలకు ప్రకటించబడును. సంపాదకుడు.

I ఎలిమెంటరీ స్కూల్ యుపాధ్యాయులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, మన మున్నగు గుంటూరులో ఎంతో మున్నగు బిచ్చం కాక పురకాను బిచ్చం. ఇట్టిరీతి ఇట్టి కృతం చ ప్రభుత్వమునకు ఎలిమెంటరీ యుపాధ్యాయులు (గా మారించుట) సంకల్పించుచున్నాడు. వీరు స్వల్పతరంగా (దు; కుటుంబములా పెద్దది. కృతకపు కృతక వీరిమూల కమ్యుల తాండవమునున్నది. కానోసోనలలా! మన మందఱుకొనవలసిన ప్రకృతవైఖరిలనును విప్పిస్తూకాని అయ్యద్యముల గాంచి మనమేలై కృతకమైనవలయును. ఎక్కడో నోయకుమారుని కనిపెట్టుకొనియున్న లాభ ము దోచుకొంటుంది. ఈసంకల్పము కాక ప్రారంభవిద్య మానవత్రికయందు గల సంపాదకీయ వ్యాసమును విడిచిన మన యుద్యమములోగల నివాసములు తెలియక. మనల నిట్టివిలులో ప్రాప్తమైనది వారులేను. మనమేలకొనకును చూచుచు సహజవైఖరిగానున్న బిచ్చం వి. కామన్న కామ్రీ గారికి సంపాదకులు.

సహజవైఖరి! మరల తాలూకా కోకసంఘమును జిల్లాకోకసంఘమును, ఉత్సాహ పూరితులై యాంధ్రప్రదేశ్ లో సంఘములను స్థాపించి మనకోకసం ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుకొనుచుండిన మనకు గల లోటు చీకము లయభివృద్ధి మొదలగు లాభములగుట.

జంపన. మల్లాది వేంకటనాగభూషణమ్.

II

ఒక విజ్ఞప్తి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, మాకాకినాడ తాలూకా బోర్డులోని నలువూరి మొదలగు ప్రభుత్వము వారు గోదావరి జిల్లా బోర్డు సభ్యుల కధికార మొసగి యున్నారు. ఆ కారణముచే రాబడి యందు జన సంఖ్యయును పెక్కువగుటచే కాకినాడ జిల్లాను, పితాపురమున కోకయన కుంకయన సభ్యులందరినీ వ్యాఖ్యమై యుండెను. అట్టివిషయం నేటి కై వారు వర్తమానములనుండి పితాపురం డి. వారివెక్కువ జేరనియ్యకను వారోకయన, కాకినాడవారు మువ్వలను మండల సభ్యుల ముక్రమించుకొన్నారు. ఇట్లుండగా గతమాసముందు కుంకయన స్థానము కాలీనమై అప్పుడు ముల కునివారే ప్రతినిధులు చేరిరి. వారిలో డి. డి. డి. కుంకయన వారు ముఖ్యులు. వీరికి పితాపురం డి. డి. కుంకయన వారు వారు, ప్రతినిధులవారు ము. ప్రభుత్వపు, పెక్కు సభ్యులను మరొకడు ధని కులును ప్రాప్తమై మొదటి గాని వీరికి కృతకముగా భాషాభిమానులను రాకీతు వేత్తలు నగు మ. రా. శ్రీ. శ్రీ వెలిగిని లచ్చారావు గారు పితాపురం డి. ప్రవాహమున మండల సభ్యుల మును కోరిరి. ఆందుచే ను భయమునకు వోట్లు వేయ బడెను. అప్పుడు శ్రీ లచ్చారావు గారికి 7 ను కుంకయన కుంకయన వారు వారికి రిన్ను వోట్లుచ్చెను. ఆ కారణమున ప్రభుత్వవ్యతిరేక కమ్యుడి ప్రవాహము జరుగుచుంది గాని దీనినిబట్టి మనమొక నిమన ములోచింతపలనీయున్నది. మనకు ప్రభుత్వము వారు స్థానక పరిపాలనయందు కొద్దిపాటికొర్రును ముక్రమే యిచ్చి యుండ దానిని ప్రభుత్వవ్యతిరేకమును ప్రవాహమున కుండనియక స్వాగతార్పణమునకై యిచ్చియుట వ్యాధియుగాదు. ఉద్యోగి నులు స్థానము వారికి సంతోషములు. అట్టివారు స్థానక భాషాభిమానులగు కార్యములచే ప్రజలను తృప్తిపరచెరు. అట్టిని స్థానములకే తగియుండును గాన కాకినాడ తాలూకా బోర్డు సభ్యులు బాగుగా యోచించి కొద్దిపాటియులలో ముల మండల సభ్యులను కాలీనమై యున్నది గాన దానిని ప్రవాహమున తగిన స్థానమునిజూచి మనము వారికిచ్చుట యుమని దలంచుచున్నాను.

ఒక రైతు.

రాజు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులవారి నిర్యాణము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంపాదకుడు

లింగమగుంట.

అయ్యో, ఒంగోలు తాలూకా, లింగమగుంటయందు కాక గెల గెల కేసీ మంగళవారము సాయంత్రము ౪-30 నిమిషముల కేరళకుటుంబ, పాశ్చాత్యగులును, నగు క్రియాల కోస మేటలరాను కృష్ణగారి మధ్యమకర్తరింద శ్రీ వీరేశలింగ మహర్షి నిర్యాణమును గూర్చి విచారమును తెలి యుచుటగాను పంతులవారి గానించుచుంది. అప్పుడును వీరేశలింగ మహర్షి గారి గుణగణములు గూర్చియు, వారు ఆంధ్రలోకమునకు గానించిన మహోపకారమునుగూర్చియు, చక్కగా, మృదుమధురముగా, మత్స్యసిందిరి అంతట క్యాచు కాలవిశ్వభాగం గారు "మహర్షి యనమోహ" అనవిషయము ను గూర్చి యుపన్యసిందిరి. అంతట వీరింది శిర్యాన మువపా దించుచు శిర్యానించుచుంది.

శ్రీ వీరేశలింగ మహర్షి నిర్యాణమునకు ఆంధ్రలోక మునకు తీరనికోరిక గల్గిందనియు, కావచ్చేసిన సేదపెన్నటికి ఆంధ్రులు మునుపకూడదనియు, కాల్పాపాదిన్నయగు మో కలూకలిమి నేర్పాటు చేయుట అవశ్యకమనియు వీరేశలింగ శిర్యానించుచున్నాడు.

మోదరాబాదు (దక్కన్.)

శ్రీ కృష్ణ కేరళామణియను.

సిద్ది సాయంత్రము (18-6-19) 5 గంటల 45 నిమిషములకు శ్రీ కృష్ణ కేరళామణి యాంధ్రభాషామణి యను మునుప అభినవతీక్షణ, గద్యతీక్షణ, రావులపా ద్దన మొదలగు విదవాంకితులకు కీర్తికేసులైన కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులవారి నిర్యాణమునకు విచారమును తెలు పుచు, ఈ కట్టణముందున్న ధిమహాభీర్ సామ్రాజ్యములో నొక బహిరంగసభ చేయుటకు. రావులపాద్దన రాముని పుల్లయ్యగారు, రావులపాద్దన వేంకటరెడ్డిగారు, గోపాలరెడ్డి బారిష్టరుగారు, దావ్దరు రామస్వామి నాయుడు, ఎల్. ఎం. పి. గారు మొదలగు నాంధ్రకమలులు విచ్చేసిరి. కొందఱు వారీయలును సభ నలంకరింది. ఈ నియమపు వైప్రవేసి డెంటు గారగు రాజమొదలియారు గారు రా. వి. రాముని పుల్లయ్యగారిని సభ కధ్యక్షులుగ, నుకపాదించిరి. అధ్యక్షులు తమ కీ వరని మొగిసెనులకు కందము లాచ యుచు కార్య క్రమము నారంభించిరి. సింగ పెనమార్లు నాయుడుగారు పంతు లుగారిని గూర్చి, వ్యాసము నొకదాని జరిగిరి. తరువాత వీ క్రింది శిర్యానమును నుకపాదించిరి:— గద్యతీక్షణ. అభినవ తీక్షణ, రాములపాద్దన ఇత్యాది విదవాంకితులును సభిసాం ద్రవాద్యులుజనకుడును, సరసవిద్యాపాత్రులును నైన కీర్తి కేసులైన కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు గారి మరణమునకు శ్రీ కృష్ణ కేరళామణి ప్రభాషామణియనుసభ్యులును, మోదరా బాదు వాస్తవ్యులును, తమ యుతరావమును ప్రకటించు చున్నాడు.

క. నువ్వుగారు, శ్రీ కలి వలకృష్ణగారు చక్కగ నుకపాదించిరి. తరువాత నూతనగ్రంథమోషన మును పంతులవారి కృష్ణి తెలిపి యాకటి మహానము బూరకార్థమై ఈక్రింది శిర్యానము నుకపాదించిరి:— కీర్తి కేసులైన వీరేశలింగము పంతులవారి ఆ ప్రభావ కోవ్యున మహోపకారమునకు గాను వారి కృతకమిచ్చునుగా శ్రీ కృష్ణ కేరళామణి ఆంధ్రభాషామణియనుసభ్యులు గూర్చి విశ్రితములు నొకదాని నుమయమున, ఆంధ్రలోకము నలయు భయమును ప్రత్యేకమదానలన నుమయమునకు శిర్యానించ నై నది. వాటికమకారపు వి. పి. వి. ఎల్. గారు, పంతులవారి యాత్మలము వారు శ్రీ సుమమునకే జేసిన యుపకార మును విశేషముగా పొందిపోష మును చేప్పి రెవరశిర్యాన మును స్థిరపరచిరి. తరువాత సభ్యులు సభను ముగించిరి.

కార్యదర్శి.

WANTED.

English and Telugu Compositors. Apply in person;—

Andhra Patrika Press,

No. 7, Thambu Chetty Street,

MADRAS.

నవ్వును కమ్మమునాకు నభ.

అయ్యో, నవ్వును కమ్మమునాకు నభ యానెం 25 జి క తేదీలలో కాకట్ట తాలూకా నియోజకవర్గము మనకు వల్లి వాస్తవ్యులును, వ్యాపకవారులను, తాలూకాలోని ప్రతి తెలుగునకు మహాకావ్యి అర్. మోదరాబాదు నాయుడు గారి ఆధికర్యముని సమావేశమగును. కాక, తాను వంధి విశ్రులలో విచ్చేయ: ప్రార్థించు.

ప్రతినిధి యనుడు 2.0.0.

కృతినెదులకుమార్తెను భోజన సమసాయములు చేయ బడును. కృతకము ఉపయోగ రావచ్చును.

మామా గాగ్రియములకుండి యెందఱు ప్రతినిధులు వచ్చి దలో మాకు 20 క తేదీ లోగా తెలియజేయవలయునని కోరు చున్నాను.

రైతుమార్గము.

నియోజ్యులు, మోదరాబాదువారిను కథ్యక్షులను రైల్వే స్టేషను. ఇచ్చట రౌగిడియులు ఆగరు. పాసెంజరు మద్రాసు లో ఉదయం 7 గంటలకు బయలుదేరి రాత్రి 8 గంటలకు యచ్చటికిరెదను. మోదరాబాదు ఉదయం 8 గంటలకు బయలుదేరి యచ్చటికి 7-30 గంటలకు వచ్చును.

ఇట్లు విన్నవించు విధములు,

నియోజ్యులు, పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య, 2.6.12 నన్ను కనెని అంకమ్మ

(1648) ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు.

ఆంధ్ర

ఎంజినీయరింగు కంపెనీ,

ఎంజినీయరు, ఐన్ బ్రానుఫౌండర్లు,

జగన్నాథపురం, కాకినాడ.

మేము ఆంధ్రదేశమునకు మధ్య నున్న కాకినాడలో యా కంపెనీ, ఆంధ్రదేశోప మోగముకొరకు స్థాపించినాము. ఆంధ్రు లందరు మహ్మానందించ ప్రార్థితులు. మావద్ద అన్నివిధముల యంత్రములు, సామగ్రిలు, యెంజినీయరింగు సామగ్రిలు, సి మెం టు, పెంకు, లేకు, కలవ మొదలగునవి దొరకును.

తొలుత ముమ్ములయ నలహాచేసి, ము రెండవ నోటునకు వెళ్లు.

డి. ఎల్. నరసింహరాజు,

బి.ఎ.వి. ఎల్.సి., ఎ.సి.వి.,

(1585) ఎంజినీయరు అందు మేనేజరు.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drum, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, courses through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25 8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Diseases," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala, (India)

Natural Actina Treatment.

